

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljske izdaje
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsti
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, neizbrana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Kadar se narava preraja, daje tudi človek izraza svojemu vekovitemu hrepenenju in prizadevanju po obnovitvi, odrešitvi, vstajenju. Milijoni trpečih praznujejo prvi majnik kot napoved zmage nad sedanjim krivičnim družabnim redom. V luči krščanstva bi pomenil ta praznik osvoboditev od telesne bede, nepravičnih zunanjih prilik in suženjstva pod jarmom imajočih, potem ko se je odrešil človek od duševne teme in oblasti greha.

Kajti le iz krščanskega nazora o svetu se je mogel roditi tak praznik, le krščanstvo mu daje pravi pomen in le zmaga krščanskih načel v družbi bo prinesla zmago tlačanih in izkoriščanih. Delavstvo se mora zavedati, da njegova velika osvobodilna borba ni borba samo za njegovo zmago, ampak borba, ki se ima voditi za vse človeštvo, borba za moralo proti nemoralni, borba za pravico proti krivici, borba, ki naj zopet vpostavi bratovsko vzajemnost med delavnimi stanovi človeške družbe, borba proti lakomnosti, pohlepnosti in sebičnosti. Prvi majnik se mora posvetiti po krščanstvu, da postane praznik vsega človeštva, ki hrepeni po prihodu kraljestva božjega na zemljo.

Ce gledamo svet materialistično, z očmi brezboštva, potem prvi maj nima nobenega pomena. Kajti potem nimamo borbe v imenu večnih idealov in absolutne pravice, potem gre le za slučajno zmago enega razreda nad drugim, ki sta duševno oba zasušnjena duhu kapitalizma, gonu po izkoriščanju in po kopičenju materialnih dobrin ter uživanju na račun drugega. Če hočemo, da zmaga socializem, potem je v prvi vrsti treba, da zmagata socialni duh in čut, da nas povsod vodi ozir do bližnjega, da stavljamo obči blagor nad sebični in razredni interes. In zopet je le-to mogoče samo v družbi, v kateri se smatrajo ljudje med seboj moralno zvezani, ne samo po naravni nuji, ampak v prvi vrsti po svobodni ljubezni, ki v bližnjem vidi isti odpečatek božje podobe v duši kakor v samem sebi. Do tega pa prideta posameznik in družba le po krščanstvu, ki obenem daje človeku tudi moč,

da doprinaša tiste velike žrtve, ki so potrebne, da v družbi vladajo sloga, vzajemnost in podreitev drug drugemu.

To so osnove pravega, krščanskega socializma. Krščanskega zato, ker izhaja iz vere v Onega, ki je premagal svet, smrt in trohno, ki je izveličal naše duše, pa poveličal celo stvarstvo, tako da življenje v Njem pomeni obnovev vsega, kar je: vsakega posameznika in cele družbe — odrešitev od vsega zla v neprestani borbi zoper greh, iz katerega izvira v zadnjih koreninah tudi vse telesno zlo in nepopolnost. Brez te obnovev in preporoditve ni pravične družbe, ki mora biti skupnost ljubezni, to je, moralna skupnost, skupnost odgovornosti vseh za vsakega, skupnost, ki jo more razumeti le oni, kdor veruje v Boga in večno življenje, v večne moralne zakone in njihovo večno sankcijo.

V svitu teh resnic naj bi bil prvi majnik praznik nas vseh; praznik, naslonjen na Vstajenje in kažoč v daljni perspektivi na oni dan, ko bosta novo nebo in nova zemlja. Borba delavstva, postavljena na to podlago, se posveti v borbo vseh, ki ljubijo pravico, proti krivici, grehu, zlobi in izkoriščanju bližnjega; v borbo za vpostavitve dostojanstva človekovega, da bo vsak pošteno živel od donosa svojega dela in vsak v splošno korist delal, ne pa užival sadov tujega truda; v borbo proti zusuženju ogromne večine človeštva pod kapitalizmom, ki je človeško družbo raztrgal, razdril vse moralne vezi in vse postavil v službo neomejenemu večanju svojega dobička. Prvi maj naj v resnici združi vse, ki hrepenijo po novem družabnem redu, v zavesti, kako je socialna preosnova družbe nujno zavisna od preobrata mišljenja in čustvovanja vsakega posameznika. Od kapitalizma bo osvobodil človeštvo, kdor bo znal izkoreniniti iz src kapitalističnega duha, dati življenju višji in lepši smisel, delu njega pravi pomen. To bo zamogel le, kdor bo množice in njihov pokret posvetil Kristu in ga dejansko usmeril k Njemu in njegovemu evangeliju.

V pričakovanju te nove dobe delavske borbe za večno pravdo kličemo: Naj živi prvi maj!

Zahvala.

Podpisana se zahvaljujem tem polom podpor. društvu »Ljudska samopomoč« v Mariboru za takoj izplačano znatno podporo po smrti svojega moža Ivana Omahen po komaj dvomesečnem članstvu najiskreneje in priporočam to dobrotno društvo vsakomur za takojšnji pristop.

Zgornji Kašelj, dne 23. aprila 1928.

Justina Omahen

IŠIAS

in slične reumatično-neuralgične bolesi ležite! — Izlečenje v 3 dneh zajamčeno.
Zdravilišče dr. BONCINA-EINETTI
Trieste, VI. Fabio Filzi 23.

ILOVAC

TVORNICI GLINASTIH STREŠNIKOV IN OPEKE
FROHLICH & BICHLER, KARLOVAC

Dnevna produkcija 100.000 komadov strešnikov in opeke. — Proizvajanje vseh vrst opeke in strešnikov ter vseh glinastih predmetov. Posebno se priporočajo FALCANI IN DVAKRAT FALCANI STREŠNIKI v dovršeni obliki ter po zelo ugodnih cenah. — Dobavijo se franco na vsako postajo. — Glavno zastopstvo za Slovenijo:

EKONOM, LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

Kdor želi nabaviti solidno

POHIŠTVO

naj se obrne na

FRANC ZAVODNIK

splošno strojno mizarstvo
ŠI. VID nad Ljubljano
preje »Lipa«.

Stalna zaloga pohištva. Cene brez konkurence. Delo zajamčeno solidno. Sprejemajo se tudi vsa mizarstva stavbena dela.

Orožje

Brovningi, pištole za straženje psov, samokresi, puške, zaloga lovskih in ribiškimi potrebščin ter umetni ožnji.

F. K. KAISER,

puškar, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo dežnikov, oločnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujem tem polom podpor. društvu »Ljudska samopomoč« v Mariboru za takoj izplačano nepričakovano znatno podporo po smrti svoje žene Josipine Kolar po komaj trimesečnem članstvu najiskreneje in priporočam to prekornostno društvo vsakomur za takojšnji pristop.

Ruše, dne 24. aprila 1928.

Štefan Kolar

Naznanilo preselitve.

P. n. odjemalcem in občinstvu vljudo naznanjam, da preselim svojo trgovino z galanterijo na debelo s 1. majem t. l. iz Maribora, Gosposka ul. 38 v lastne prostore v Ljubljano, Resljeva cesta 30, ter bom isto še v povečanem obsegu nadalje vodil. — Zahvaljujem se za do sedaj mi izkazano zaupanje in naklonjenost, kar prosim, da mi blagovolijo cenjeni odjemalci ohraniti tudi nadalje.

Z velespoštovanjem

Feliks Toman ml.

Spomladi

naj izgledajo tudi Vaše obleke sveže in kakor nove, zato pustite iste kemično čistiti, barvati, plisirati in likati v tovarni

Josip Reich

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4-6.

Sprejemališče: Selenburgova ulica št. 3.

Izvršitev v 24 urah. — Postrežba točna. — Cene zmerne.

Modni kangarn
sportni ševjot
za fine obleke.
Velika izbira,
ugodne cene.

R. MIKLAUČ »Pri Školu«
Ljubljana

Kupujem

hrastove prage (švelerje)

2-60 m, 25/15 cm skozi celo leto. — Prevzemajo se pragi vsak mesec na nakladalni postaji in plačajo v gotovini. — Ponudbe naj se pošljejo na

Poštni predal 167 — Sušak.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4
(popreje pri Belem volu)

Obreduje
hranilne vloge po najvišji mogoči obrestni meri in je denar pri njej najvarneje naložen, ker jamčijo poleg rezerv in lastnih hiš vsi člani z vsem svojim premoženjem.

Posojila in trgovski krediti
pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Hranilne vloge nad Din 52.000.000-

Zdravilišče Roška Slatina

Največje in najmodernejše urejeno zdravilišče v kraljevini SHS.

Svetovno znani zdravilni vreli:

„TEMPEL“

„STYRIA“

„DONAT“

Zdravljenje vseh bolezni želodca in čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter.

Sezona: 1. maja do 30. septembra.

Glavna sezona: 15. junija do 31. avgusta.

Cene zmerne. — Izven glavne sezone znatni popusti. — Svira vojaška godba. — Radio. — Največji komfort. — Prometne zveze zelo ugodne. — Na železnici izredni popusti. — Razpošiljanje mineralne vode. — Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča.

VELIKA IZBIRA RAZLIČNEGA LODNA
IN SEVIJOTA ZA ŠPORT IN TURISTIČKI
A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

Čateške toplice pri Brežicah

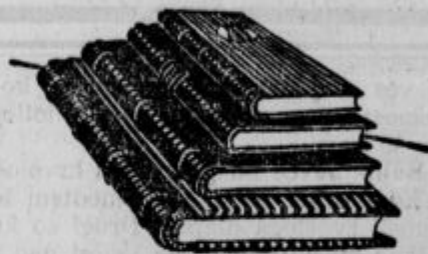
Radioaktivna terma + 52° C. —

Izborni uspehi pri lečenju revmatizma, išias, ženskih bolezni i. dr.

Pričetek sezone 13. majnika. —

V predsezoni do 30. junija pri sobah 25% popusta.

Vsakovrstne trgovske knjige, štruce, mape, noteze, herbarije, odjemalne knjižice, bloke, zvezke i. t. d.

nudim po skrajno ugodnih cenah!

Na debelo!

Na drobno!

Anton Janežič,
Ljubljana, Florjanska ul. 14.

Knjigoveznica in čitalnica trgovskih knjig.

Zadružna gospodarska banka d.d.

Brzoiav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 300.000.000.—

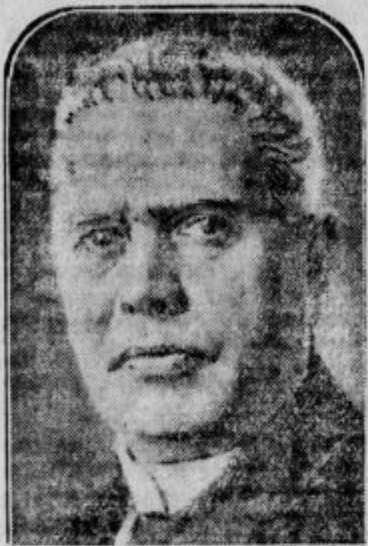
Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.

Vsi vemo. Sila razmer je velika, žetev kapitalizma gre v žetev. Delavstvo strada, pridne roke nimajo dela, če pa delajo, njihovo delo ni plačano. Vsled tega ni brez pomena, da je na pobudo Delavske zbornice že v teku ustanovitev delavske kuhinje v novi palači. Sicer ne bo odpravila ta institucija vse bede, kljub temu bo pripomogla k omiljenju. Na njeno pobudo bodo vzklile delavske kuhinje tudi po drugih delavskih centrih.

Čimbolj se zaveda delavstvo, da je so-tvoritelj in sicer glavni so-tvoritelj produkcije, da pa ne odgovarja donos njegovega dela njegovemu efektu, zahteva, da imej pri produkciranju raznih dobrin ne le dolžnosti, ampak tudi pravice. Prvo stopnjo do teh pravic naj bi tvorili obratni zaupniki. Naravno je, da je njihov porod težak, so žrtve in sicer težke žrtve, katerih celo ne štiti niti zakon. Težka, pa važna naloga Delavske zbornice je, da je ob strani delavstvu v tem vročem boju z vsemi svojimi sredstvi, da podpira zaupnike, jih po-čuče, krepi in osrčuje.

Zbornica se zaveda, da je njena dolžnost, da obrne pogled delavstva od prepričanja, da je le javnost odnosno država dolžna, da skrbi za njega. Nasprotno. Delavstvo se mora zavedati, da mu je najsigurnejša opora njegova lastna moč.

Nemški delavski minister dr. Brauns.

To je velikega pomena ravno v času največjih gospodarskih kriz, ko je delavec takorekoč vedno z eno nogo na cesti. Snovanje samostojnih delavskih podpornih fondov naj bi nudilo delavstvu prvo pomoč v gospodarskih težavah, obenem pa naj bi bile predhodnice splošnega zavarovanja: za brezposelnost, onemoglost in starost. Delavska zbornica je izdala v ta namen brošurico, o kateri je bil že govor. Da se doseže njen namen, bo stala zbornica delavstvu in njegovim organizacijam na strani z vsemi svojimi sredstvi.

Nič manjšega pomena ni ustanovitev združnega odseka pri Delavski zbornici. Njegova naloga bo, da budi med delavstvom smisel za združništvo in da izdela načrt za smotreno in inicijativno izvedbo tega gibanja. Združništvo je najprikladnejša oblika, da se delavstvo vpelje v skupno gospodarstvo; v gospodarstvo, v katerem se delavec vežba, obenem pa vzgaja. Nobeno drugo praktično udejstvovanje ne zahteva toliko samozatajevanja in nesebičnosti ter smisla za skupnost kakor ravno združno gospodarstvo, obenem pa dviga samozavest, ker se kažejo takorekoč pred očmi posledice vzajemnega sodelovanja.

Ko slavimo svoj delavski praznik, ko mirujejo ob njegovi veličini koleša, krampi, rovnice; ko hitimo na tabore, zborovanja in od dihe v naravo, se zavedajmo, da in najvažnejše resnice: Četrty stan je na vidiku, toda zmagal ne bo brez tvojega sodelovanja.

Delavska zbornica dela in se trudi, toda njen uspeh zavisi od jakosti delavskih vrst.

Moč delavskim vrstam pa daje le strokovna organizacija.

Prvomajniški poziv vseh tovarišev naj bo: Vsi v strokovno organizacijo. Največji škodljivec delavstvu je neorganiziran tovariš.

Zmagala je sredina in desnica

v Paris, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Ožje volitve v Franciji so se izvršile povsem mirno. Udeležba je bila jako živahna. Prišlo je samo do malenkostnih sporov, v enem primeru je bil oklofutani neki kandidat, v dveh drugih primerih pa je bila vložena tožba radi žaljenja časti. Iz vseh okrajev razen iz okraja Bois de Lupe so rezultati že znani. Po uradnih podatkih notranjega ministrstva so dobili konservativci 15 mandatov (prej 11), Marinova skupina 145 (128), levičarski republikanci 106 (85), desničarski radikali 55 (48), radikalni socialisti 123 (135), republikanski socialisti 7 (48), radikalni socialisti 103 (102), komunisti 14 (27), alzacijški avtonomisti 3 (10). Iz tega izhaja, da stranke leve navzlic disciplini niso mogle dohiti uspeha desnice pri prvi volitvi, vendar pa izgube niso prevelike. V Marinovi skupini se že pojavlja cepljenje. Od te skupine se je 19 poslancev prijavilo k Ponzetovi skupini neodvisnih republikancev. Ldini žalujejo so komunisti radi svoje katastrofalne taktike. Poincare je tudi v novi zbornici obdržal staro večino svoje koalicije, ki je celo nekoliko ojačena. Odločitev o sestavi vladne večine bo padla šele po končnem konstituiranju strank in frakcij. V Parizu in okolici so volili prej 56, sedaj pa 59 poslancev. Od teh so dobili komunisti 8 (17), socialisti 4 (4), republikanski socialisti 7 (9), radikalni socialisti 1 (1), levi republikanci in radikalna levica 22 (11), desni republikanci in demokrati 17 (10) mandatov. Stranke centra in desnice so torej dobile v Parizu ne samo 3 nove mandate, temveč tudi 9 mandatov, ki so jih izgubili komunisti. Vsi voditelji leve, ki so prišli v ožje volitve, so bili zopet gladko izvoljeni, tako vojni minister Painleve, poljedelski minister Queuille in socialisti Renaudel, Faure in Varenne. Kot nov socialist je pridrli Krumbach. Od zmernih centristov sta bila izvoljena Loucheur in Franklin Baulion. Socialisti pa so izgubili voditelja Leona Bluma, radikali pa svojega voditelja Chutera. Pri desničarjih so bili izvoljeni vsi voditelji, od komunističnih voditeljev pa samo Cache, Deris in Duclos.

Današnji jutranji listi še ne govorijo mnogo o volitvah. Listi leve poudarjajo v splošnem neizpremenjeno sliko parlamenta in izjavljajo, da so samo komunisti morali plačati račun; na njihovi listi so imeli uspeh avtonomisti v Alzaciji, ki pomenjajo madež na štiti Francije. »Petit Parisien« izjavlja, da se bo moral Poincare v sredo odločiti, ali naj kabinet demisionira ali pa se rekonstruira. V Alzaciji sta bila izvoljena dva avtonomista Rücklin in Rosse, ki sta obtožena radi veleizdaje, dalje Broglie in Duclet, ki se nagibata k avtonomistom, in komunist Monner.

Kako izredno težko je dobiti jasno sliko o sestavi novega francoskega parlamenta, dokazuje najbolje dejstvo, da niti na tujakajnih pristojnih mestih ne morejo nesporno ngotoviti strankarsko politične pripadnosti novih poslancev. Objavljene številke si deloma zelo nasprotujejo in znatno je morala biti popravljena celo statistika notranjega ministrstva, ki je bila izdana danes zjutraj. In sicer na podlagi konference, katere so se udeležili člani kabineta pod predsedstvom Poincareja. Tudi novo objavljene številke se še nikakor ne morejo smatrati kot končnoveljavne, ker lahko pride še do marsikaterih sprememb, dokler se ne ustanovijo posamezne frakcije.

Že v državah, kjer imajo organiziran strankarski sistem, je volivna napoved težka. V Franciji pa, kjer je politično življenje nekaj povsem svojevrstnega in kjer pride v prvi vrsti v poštev osebnost kandidata, je na volivni izid mogoče le namigniti. Danes so nam že na razpolago izidi nedeljskih volitev, na podlagi katerih nam je mogoče presojati novo nastali politični položaj.

Stranke sredine in desnice so pridobile. Brez dvoma gre njihov uspeh edino le na račun notranje politike, kjer je odločila finančna in kulturna politika vlade. Poincare je rešil frank in finance in s tem hrbenico države; da je njegova skupina zaveznikov žela uspehe, ni torej presenečenje, zlasti pri tako individualnem načinu volitev kot je v Franciji.

Kulturna politika je enako torišče, na katerem se meri svetovni nazor francoskega državljana že desetletja. Po sedanjih izidih sodeč je gibanje, ki pobija laicizem v notranji državni politiki in katero bi na splošno predstavljala Marinova skupina, pridobilo. Vsaj v volivni agitaciji je bila parola: Boj za

konom, katere je izdal Combes in katere sta postopoma izvedla v znamenju brezpogojnega svobodomiselnosti Briand in Clemenceau. Vendar je tudi tu upoštevati ne toliko Marinove skupine kot celote kot pa posameznost, ki so v tem krogu izvoljeni. Acti-one française ima n. pr. tudi člane, ki se ogrevajo za katolicizem, a se ogrevajo istočasno če že ne za ateizem, pa vsaj za zmoto.

Občutno so nazadovali komunisti. Vendar pa je pri narodu, ki je tako eminentno nacionalen kot je francoski, prekomilijonsko število komunizmu oddanih glasov precej značilno.

Zunanje-politično ni pričakovati spremembe. To je napovedal sam Poincare v svojih volivnih govorih, ko je ne samo zagovarjal Briandovo smer, ampak šel v nekem oziru še dalje, ko je prvič v svoji povojni politični karieri dopustil možnost nove ureditve reparacij in brezpogojno zavrgel politiko, ki bi privedla Francijo v kakršnokoli osamljenost.

V splošnem je zmagala zlata sreda realne politike.

Vojna med Anglijo in Egiptom?

v London, 30. aprila. (Tel. »Slov.«) Iz Malte se poroča, da je prejela ena divizija angleškega sredozemskega brodogaja, ki obstoji iz dveh velikih bojnih ladij in več manjših edinic, povelje, da oborožene odplovejo v Egipt. Angleška vlada je včeraj poslala egiptovski vladni svarilo z rokom 48 ur proti sprejemu predlaganega zakona o zborovalnem pravu, ker bi sicer Anglija zasedla carinarnice. Večerni listi pa že poročajo, da je celotno angleško brodogaje v Sredozemskem morju dobilo povelje, da mora biti pripravljeno za odhod v Egipt. Angleške vojne ladje, ki so dopoldne odplule, so vzele s seboj šotore in razne življenjske potrebščine

za Korint in bodo na vsak način najprej pristale v Korintu. Ali bodo iz Korinta nadaljevale pot v Aleksandrijo, je odvisno od tega, kakšno stališče bo zavzela egiptovska vlada glede angleške ultimata. — Chamberlain je danes izjavil v poslanski zbornici, da ultimativno svarilo Egiptu poteče 2. maja. Če egiptovska vlada na ultimatum ne bo odgovorila pravočasno, si pridržuje angleška vlada pravico storiti proti Egiptu vse korake, ki bi bili potrebno po vsakokratnem položaju. Dalje pa je Chamberlain na vprašanje odgovoril, da mora začasno odkloniti izjavo, kam je namenjen oddelek brodogaja, ki je predpoldne dobilo nalog za odhod.

O okrnjeni Madjarski ...

d Rim, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Italijanski tisk nadaljuje borbo za revizijo trianonske pogodbe. Nedeljski »Popolo d'Italia« priobčuje dolg članek iz Budimpešte pod naslovom »O okrnjeni Madjarski«, v katerem poudarja, da je vprašanje revizije trianonske pogodbe danes na Madjarskem glavni problem. Dopisnik se je razgovarjal s Horthyjem. Regent Horthy je naglašal, da je bilo tradicionalno prijateljstvo med Madjarsko in Italijo med svetovno vojno začasno prekinjeno. Kot poveljnik avstrijske mornarice je Horthy preprečil bombardiranje Benetk. Druge podrobnosti se iz razgovora s Horthyjem ne navajajo. — Nič manj značilen je članek, ki ga je poslal za

»Corriere della Sera« Dino Alfieri iz Budimpešte. V njem obravnava vprašanje revizije trianonske pogodbe. Madjari se ne bodo nikdar sprijaznili s sedanjim stanjem. Njihovo razpoloženje se izraža v geslih »Nem nem so-hal« (Ne, ne, nikdar!) ali »Verujemo v enega Boga, v eno domovino, v eno božjo resnico, v vstajenje Madjarske, Amen«. Dino Alfieri ugotavlja, da je vprašanje revizije trianonske pogodbe tako delikatno, da mu bodo morale velesile posvetiti vso pozornost. To vprašanje se ne bo dalo več ignorirati. Čimbolj se skuša ignorirati, tembolj nepričakovano bo buknilo na dan ter se lahko nevarno razvije.

Desetletnica legij

v Praga, 30. apr. (Tel. »Slov.«) V spomin desetletnice, odkar so bile osnovane češkoslovaške legije v Italiji, je imel češkoslovaški brambni minister Udržal spominski govor, katerega se je udeležil tudi prezident Masaryk in italijanski poslanik general Grazioni, bivši komandant češkoslovaških legij v Italiji. Minister Udržal je v svojem govoru naglašal, da išče Češkoslovaška odkritosrčno prijateljstvo z vsemi sosedi. Tekom prvega desetletja je delovala Češkoslovaška predvsem za ohrani-

tev trajnega miru v sporazumu z malo antantno in bo tudi v bodoče delovala za mir. Češkoslovaška more proglasiti za sovražnika vsakogar, kdor bi s silo hotel od njega odtrgati to, kar je odkupila s krvjo češkoslovaških borilcev.

Briand vedno boljši.

v Paris, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Zdravje zunanjega ministra Brianda se trajno boljša in Briand vsak dan že lahko zapusti posteljo za več ur.

V Grčiji potres za potresom

v Atene, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Hud potres je v nedeljo popoldne porušil 100 hiš v vasi Kiato pri Korintu, ostale hiše pa so tako poškodovane, da ni več moči v njih bivati. Morje se je zelo razburkalo. Več sunkov je bilo tudi v Phirgosu na Peloponezu, kjer pa ni bilo materijelne škode. Potresni sunki so čutili tudi v Ksantiju in Korintu, ki pa ni imel posledic.

Dosedanje zbirke za pomoč prebivalstvu v potresnem ozemlju znašajo 30 milijonov drachem. Mussolini je daroval 1 milijon lir. Komandant italijanske križarke »Venezia«, ki je včeraj dospela v Korint, je izjavil častnikarjem, da je nesreča Grške tudi nesreča Italije. V Korint so prispele tudi tri francoske križarke z raznim materijalom.

v Solija, 30. apr. (Tel. »Slov.«) V soboto ponoči so v raznih krajih Bolgarske čutili močan potresni sunki. V Plovdivu se je zopet porušilo nekoliko hiš. Potres so čutili tudi v Soliji.

v Atene, 30. apr. (Tel. »Slov.«) V Pireju se je v nedeljo pripetila dinamitna eksplozija, ki je med pristaniškimi delavci povzročila silno paniko, ker so mislili, da je potres.

Dopoldne ob 10.20 so čutili v Korintu nov potres, ki je popolnoma porušil nekatere hiše, ki so bile že prej poškodovane.

Slovenci v Italiji

Skrivnostna granata. Te dni so na travniku pri ajdovskem mlinu našli nerazstreljeno avstrijsko granato. O tem dogodku je bil obveščen podestat. Sporazumno s poveljnikom municijske zaloge v Legu je bila določena ura za razstrelitev granate. Svest si svojih dolžnosti je podestat dal po Ajdovščini in v Šturjah plakatirati, ali nikdo ne hodi blizu mlina ob uri, ko se bo razstrelila granata nesrečnega spomina. Iz Lega je prikorakal artilerijski major v spremstvu vojaka, ki je nesel zaboj ekrazita, in milica v polni bojni opravi. Podestat je peljal komisijo na lice mesta; na travniku je vzel smer proti granati, a granate ni bilo več v travi. Gospodje so se spogledali. Takoj je bilo dano povelje, da se ves travnik preišče: seveda je bila milici naročena vsa previdnost, ki je potrebna pri takem opravilu. Po dolgem iskanju najdejo granato na hrški. Sledilo je kratko posvetovanje, nakar je komisija odšla. Granata je dalje nemoteno bingljala med vejevjem, ki ga je tresla ajdovska burja. Preteklo je zopet nekaj dni. Podestat si ni dal miru v skrbi za blaginjo svojih občanov. Poslal je pod hrško vojaka, ki naj bi granate snel. A glej čudo, granate niti na hrški ni bilo več. Komedija se je v veliko zadovoljstvo ajdovskega prebivalstva in g. podestata zaključila popolnoma logično in časi primerno.

Vojško letališče so pričeli graditi pod Premišico blizu Divače.

Vipavska železnica. Dela za zgradbo drugega tira na progi Gorica—Prvačina bodo kmalu končana. Iz Gorice pelje z državne postaje dvotirna proga do St. Petra; dvotirna je tudi železnica Gorica (južna p.)—St. Peter. St. Peter ima zdaj dve postaji, izmed katerih je južna zelo obširna. Iz St. Petra do Volče drage je železnica kar trotirna, od Volče drage do Prvačine dvotirna. V Prvačini se progi ločita, vipavska gre proti Ajdovščini, bolinjska proti Trstu. V kratkem se bo pričelo delo za popravilo vipavske železnice, ki se izpremeni v prvovrstno. V Kamniah se bo zgradila velika postaja. Omembe vredno je, da promet na teh progah daleč zaostaja za predvojnimi; nova dela torej ne narekuje potreba prometnega olajšanja.

Odstranitev slovenskih napisov. Na zadnjem sestanku je fašjo v Postojni sklenili, da morajo vsi fašisti menjati priimke in z javnih lokalov odstraniti slovenske napise. Za odstranitev napisov je določen rok 15. maja.

Nova cerkev v Trstu. V nedeljo je tržaški škof mons. Fogar blagoslovil novo cerkev Marije milostne v Trstu. Cerkev je zgrajena v Rossetti-jevi ulici in je središče nove fare, ki jo opravljajo frančiškani tridentinske provincije. V novi fari živi mnogo Slovencev, ki so bili odcepljeni od župnije sv. Vincenca. Slovenske službe božje ne bo v novi cerkvi.

Cerkev in jezik. V škofjskem listu za tržaško-koprsko škofijo je objavljena tale okrožnica: Prepoved jezikovnih izprememb pri svetih opravilih. Ker je naša dolžnost, skrbeti, da verski pouk in molitev ne trpi škoda, in ker je v današnjih časih zelo potrebno, da velja isti kanonski red po vsej škofiji, prepovedujemo vsem duhovnikom menjati jezik pri pridigi in vseh na čisto liturgičnih opravilih (križev pot, rožni venec, litanije itd.) v cerkvi in drugod; o potrebi in koristi menjave naj se vpraša za svet ordinarij. — Glede čisto liturgičnih opravil veljajo liturgični predpisi. —

Izpremembe v tržaški škofiji. Č. g. M. Klun je instaliran za župnika v Vodicah. Župnik Piščanc Gabriel bo upravljal excurrentjo Boršt in Ricmanje. Č. g. Theurschuh je imenovan za župnega upravitelja v Podgorju ter bo upravljal Klance excurrentjo. Č. g. Kraševac Al. bo upravljal excurr. Mune, župnik Leifer pa Razorico. Kakor se vidi, ni mogel tržaški škof na mesta, ki so jih morali zapustiti pregnani gg. Škoda, Knavs, Soklič in Podraž, niti enega novega duhovnika; tako veliko pomanjkanje duhovščine je na Tržaškem v Istri. — Č. g. Rovis Kazimir je imenovan za notarja tržaške kurije.

Črni oblaki na obzorju. Pretekli teden je tržaški prefekt dal zapleniti »Mali list« in še neki drugi hrvaški tednik. Splošno se smatra ta nenadni ukrep kot napoved novega preganjanja slovenskega tiska na Primorskem, ki bo prav gotovo zahtevalo kako novo žrtev. Značilno je, da se izpadi proti časopisju ponavljajo periodično. In prav gotovo ni slučajno, da se poostri preganjanje tiska in sploh slovenskega življa vselej, kadar so na dnevnem redu kaka pogajanja med Jugoslavijo in Italijo. To se je zgodilo zadnjič pred pogajanjmi za podaljšanje prijateljske pogodbe, to se ponavlja danes, ko je isto vprašanje na dnevnem redu.

Še nekaj o »krušnih dnevih«. Poročali smo že, pod kakšnim pritiskom se je pretekli nedeljo pobiral denar za italijansko akcijo na Balkanu. Zdaj doznavamo, da so bili nekaterim gostilničarjem in trgovcem blizu Gorice naloženi prispevki od 15 do 20 lir. Poleg tega so učitelji pošiljali otroke od šolskega pouka domov po denar; vsaj eno liro je moral vsak prineseti. Ljudstvo je takoj pogodilo, da gre pravzaprav za davek v črni obliki, ker ni več lahko nalagati pravih davkov.

Reševanje

Rešilno moštvo po gašenju jamskega ognja na Reštanju pri Rajhenburgu.

Papeževa pomoč nesrečnejšem.

v Rim, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Na podlagi zadnjih poročil je papež poskrbel za odpošiljatev nadaljnjih 10.000 dolarjev v pomoč krajem, ki so trpeli po potresu. Od teh je določenih 4000 za Bolgarsko, 3000 za Grško in 3000 za Smirno.

Pred tridesetimi leti

(Odlomek. — Napisal F. E.)

Burno je bilo tedaj politično življenje na Slovenskem. Dve leti poprej je umrl stari kanonik Klun, voditelj konservativne smeri v tedanji katoliško-narodni stranki in na čelu katoliškega gibanja so korakali sedaj že krščanski socialci, katerim sta tako uspešno priprav-

Josip Gostinčar

voditelj kršč. soc. gibanja na Slovenskem.

ljala pot Andrej Kalan ter dr. Ignacij Zitnik. Iz Ljubljane je odhajal na stolico goriških nadškofov poznejši kardinal in dotedanji ljubljanski škof dr. Jakob Missia, za čigar škofovanja se je pravzaprav šele izoblikovalo samostojno katoliško gibanje v Sloveniji in na njegovo mesto je prihajal v Ljubljano dr. A. B. Jeglič, škof, ki bi ga lahko nazivali v najlepšem in najširšem smislu besede demokratičnega. — Dr. Sušteršič je ustanovil in organiziral »Gospodarsko zvezo«, Krek je hodil od shoda do shoda, od predavanja do predavanja, od zborovanja do zborovanja ter navduševal in organiziral delavne stanove. Prav tisto pomlad — 1. 1890. — se je porajalo iz njegovih organizacij »Slovensko delavsko stavbinsko društvo«, ki je začelo takoj po ustanovitvi zidati na Kodeljevem pri Ljubljani že prve delavske hišice. Eden najagilnejših pomočnikov Kreka in najpridnejših vodilnih odbornikov njegovih organizacij je bil tedanji delavec v stari predilnici Jože Gostinčar.

V liberalnem taboru so bile tedaj razmere uprav sramotne. Liberalci so zvesto vztrajali v 1. 1895 pogodbeno sklenjeni zvezi s kranjskimi nemško-nacionalnimi veleposestniki in »nala-

gali klerikalcem post, ki bo trajal nekoliko dlje, nego 40 dni«, kakor je izjavljal v »Slovenskem Narodu« dr. Iv. Tavčar. Cinično so briskirali »mir in spravo«, ki jim jo je glede na opasen položaj Slovencev v državnem zboru ponujala katoliško-narodna stranka ter ignorirali celo »Narodno stražo«, ki so jo ustanovili poslanci v svrhu obrambe kulturnih in gospodarskih interesov obmejnih Slovencev. Kdor je le imel oči, je moral uvideti, da so z nemškimi fevdalci zvezani slovenski liberalci uvedli v osrednjo slovensko deželo stanje in gospodarstvo, ki je tlačilo k tlom vsak napredek naroda in dežele. Treba je bilo napeti tedaj vse moči in razgibati vso deželo, da se organizira proti reakcionarnemu režimu liberalcev in Nemcev na eni strani čim krepkejši odpor, a na drugi strani čim uspešnejšo samopomoč. In zopet najdemo v prvih vrstah mož, ki se niso bali ne truda in ne zasramovanja, da zlomijo to stanje — predilniškega delavca Jožeta Gostinčarja.

In če slavi danes slovenski delavec svoj simbolični praznik, tedaj pač ne more in ne sme mirno ali pa celo preko moža res iz svoje srede, ki je kljub svoji celodnevni zaposlenosti pri tovarniškem stroju in več kot skromni plačici ter pri številni družini stal že pred tridesetimi leti ob Krekovi desnici na čelu slovenskega delavca v boju za njegove najprimitivnejše pravice. Nemogoče je opisati Gostinčarja in njegovo delo v nekaj stavkih ali tudi odstavkih, saj mu bo moral posvetiti bodoči zgodovinar slovenskega katoliškega gibanja celo poglavje, toda nobenega dvoma ni, da v zgodovini slovenskega delavstva ni svetlejšega imena, kot je njegovo in v njegovem življenju je nebroj trenutkov, kakor morda v življenju nobenega slovenskega javnega delavca, ki so uprav klasično izpričali njegovo res nesebično ljubezen za slovenskega delavca in nesebično požrtvovalnost za slovensko katoliško gibanje (n. pr. nadomestne volitve jeseni 1. 1896 in volitve 1. 1897).

Nad petdeset let si služi Gostinčar že svoj skromen kruh, od teh je polnih petintrideset posvečenih tudi slovenskemu delavcu in slovenskemu katoliškemu gibanju, leta in leta se je boril kot prostak, da je zbral za seboj tisoče in so ga ti tisoči postavili tudi na odličnejša mesta do ministrskega, a sedaj, ko se bliža sedemdesetim letom svojega tako delavnega, požrtvovalnega, nesebičnega in uspešnega življenja, more stopiti nazaj med tovariše, kakršne je imel v svojih mladih letih, ter jim položiti čist in pozitiven obračun, kakor malokdo, ki so pri delavskem gibanju katerega koli naroda prehodili slično pot.

Krščansko-socialnemu delavstvu, ki tudi slavi prvi majnik kot svoj praznik, naj bo danes in vse bodoče dni Jože Gostinčar simbol.

Socializem in vera

Vladimir Solovjev.

Sodobna kultura stremi za tem, da organizira človeštvo izven absolutno verske sfere in ga priklene ter zadrži v območju zgolj bežnih interesov.

To stremljenje stopa na plan najbolj zvestno in najmočnejše v dveh sodobnih pojavih, v socializmu in pozitivizmu.

Socializem in pozitivizem ne stojita neposredno v nikakih odnosih z vero, oba skušata samo izpolniti vrzel, ki je nastala v življenju in spoznanju sodobnega kulturnega človeka, ki mu manjka vere. S tega stališča je treba presojati obe struji.

Francoska revolucija, ki je dala zapadni filozofiji znak izven verske stojiče civilizacije, ki znači poizkus, zgraditi vso človeško kulturo in organizacijo pozemskih, čisto vnanjih principih, ta francoska revolucija je označila kot osnovo socialnega reda mesto doslej veljajočega božjega prava, individualno pravo. To pravo se izraža v dveh zahtevah, v zahtevi po svobodi in zahtevi po enakosti, ki naj se v principu bratstva izenačita.

Velika francoska revolucija je oznanjala ljudem svobodo, bratstvo in enakost, a svojega oznanila ni izpolnila. Zato so ostale te tri besede samo prazne besede. Potem je nastopil socializem kot poizkus, dejansko izvesti te principe. Kajti revolucija je pač ustanovila državljansko svobodo, a zaradi obstojajočih socialnih razlik ni pomenila osvoboditev od gospodstva enega razreda prav nič drugega kot podreditev gospodstvu drugega. Oblast monarhije in plemstva se tako nadomestila z oblastjo kapitala in buržoazije. Gola svoboda ne pomeni za maso naroda prav nič, ako nedostaja principa enakosti. Revolucija je sicer proglasila princip enakosti za vse, a na tem svetu, ki je zgrajen na borbi in neomejenem medsebojnem tekmovanju posameznikov, nima enakost prave nobenega pomena, dokler ni enakosti moči. Princip enakosti, enakost vseh pravic je postal samo za one resničnost, ki so v danem zgodovinskem trenutku imeli moč v svojih rokah.

Zgodovinski trenutek oblasti gre iz roke v roke in prav tako, kot je posedujoči razred buržoazije koval iz principa enakosti svoj kapital, ker je bila v danem trenutku vsa oblast njegova, tako je tudi neposedujoči razred pro-

letarcev, ko se je povzpel do moči, izrabil princip enakosti sebi v prid.

Družabni red se mora naslanjati na kako pozitivno osnovo. Tej osnovi pritič ali absoluten, nadnaraven in nadčloveški značaj, ali pa pritič relativni sferi človeške narave; človeška družba se ozira bodisi na božjo bodisi na človeško voljo, to je, voljo naroda. Sprito te dileme se ne sme prigovar-

Albert Thomas

tajnik mednarodnega urada za delo v Ženevi.

jati, da se lahko določi družabni red z državno oblastjo vladjo, kakaj ta državna oblast, vlada sama, tudi ta se mora naslanjati na nekaj, ali na božjo voljo, ali pa na voljo naroda.

To dilemo je v neki meri odpravila zapadna civilizacija. Francoska revolucija je končno obračunala z načeli, ki so jih prinesle s sabo tradicije, in je postavila namesto tega demokratično načelo, po katerem se snavlja socialni red na narodni volji. Velika revolucija je imela svoj začetek v oznanilu, da pritičajo človeku kot takemu absolutne pravice, da jih poseduje po svoji naravi, vsled svojega človeškega dostojanstva. In ker je vsakemu človeku človeško dostojanstvo lastno v enaki meri kot vir vseh njegovih pravic, imajo tudi vsi ljudje brezpogojno enake pravice. Vsak posameznik razpolaga zato z neko zakonodavno oblastjo, iz česar sledi, da pritiče zakonodavna oblast večini naroda. Če ima to-

rej manjšina naroda večje gnotno blagostanje kot večina (volja večine predstavlja edino osnovo vseh pravic in zakonov in stremi za svojim blagostanjem kot najvišji pravici in vrhovnemu zakonu) potem je to z omenjenega stališča zloraba in krivica. Takšen je dejanski položaj.

Revolucija, ki je v bistvu hotela ustvariti demokratično obliko vladavine, je v resnici samo pospešila gospodstvo plutokracije. Narod vlada zgolj de jure, de facto ima najvišjo oblast v rokah peščica naroda, kapitalisti.

Macdonald

načelnik angleške delavske stranke.

Ker pa predstavlja plutokracija po svoji naravi nekaj, kar je za vsakega dosegljivo, se očituje kot gospodstvo prostega tekmovanja in konkurence. Ta svoboda in soupravičenost pa prihajata v poštev za večino samo kot abstraktna možnost. Dedno nasledstvo stvarja iz buržoazije poseben, privilegiran razred, do čim je večina neposedujočega delavskega razreda, kljub svoji abstraktni svobodi in enakopravnosti zaslužena, za njo pomeni enakost enakost v revščini, in njihova svoboda tiči v tem, da smejo od lakote umreti.

Socializem stremi po enakomernosti gnotnega stanja, da se prenese od manjšine na večino, kar je docela naravno in zakonito s stališča onih načel, ki jih je oznanjala francoska revolucija in ki tvorijo osnovo sodobne civilizacije. Noče pa ostati samo pri tem in pokazati zgolj pogojno utemeljenost, njegovo stremiljenje gre tudi za tem, da predstavi najnižjo moralno silo, da uresniči absolutno resnico na polju socialnih odnosov. Tu pa pride navzkriž s samim seboj in jasno se pri tem očituje njegova nezadostnost. V čem pa je ta stvar? V enakosti gnotnega položaja. Le eno je pravilo: da je gnotno blagostanje ali samemu sebi cilj, potem nima tako stremiljenje nobenega moralnega značaja, ker je izraz golega človeškega nagona, ali pa, da je cilj pravična porazdelba blagostanja. Pravičenost je v pravem smislu izvestno omejevanje lastnih zahtev v dobro drugim, samopožrtvovalnost in samozatajevanje. Z moralnega stališča ne moremo pripisovati omenjeni zahtevi nobenega pomena, ker je pravičenost za te ljudi istovetna z njihovo lastno koristjo; njihova zahteva je torej sebična in nima moralnega značaja.

Socializem si včasih lasti pravico uresničiti krščansko moralo. Odtod ona znana šaljiva skovanka: med krščanstvom in socializmom je le majčkena razlika: krščanstvo zahteva porazdelitev lastne imovine, socializem pa tuje.

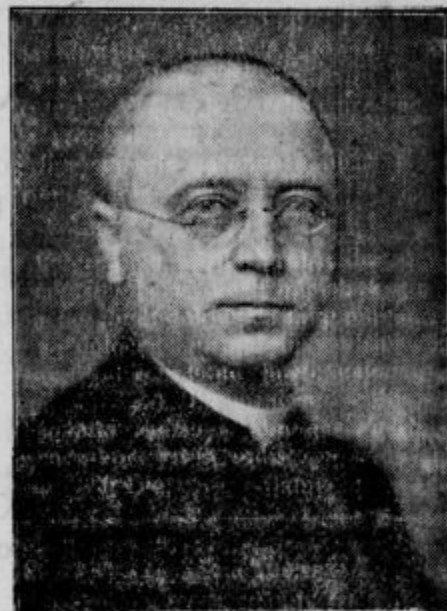
Četudi bi šla zahteva neposedujočega razreda za gospodarsko ravnostnostjo, torej

za lastnino, ki jim zakonito pritiče, vendar ne more biti govora o kakem moralnem značaju te zahteve. Kdor namreč jemlje svoje, se poslužuje zgolj lastne pravice, ne pridobi si pa s tem še nikake zasluge. Tu stoji delavec na pravnem, ne pa na moralnem stališču.

Če je kal splošne nepravilnosti v samovoljnosti in sebičnosti, potem mora temeljiti pravičnost ravno v nasprotnem t. j. v samozatajevanju in ljubezni. Komu v prid? Mar v korist onih, katerih vsak je prežet sebičnosti in skuša uveljaviti le samega sebe, ali pa v prid celokupnosti? Prvič je docela izključeno žrtvovati lastno voljo, lastni jaz, v korist vseh drugih, zato nemogoče, ker ti ne predstavlja pravega objekta, saj ga tvorijo samo nekateri, ne pa vsi. Drugič bi pa bilo tako samozatajevanje tudi nepravilno, kajti če znikom v samem sebi sebičnost, je krivično, pripuščati jo pri drugih in jo nemara celo podpirati.

Tako je možno uresničenje resnice, oziroma moralnega principa samo tam, kjer obstoji resnica že po svoji naravi. Zato ne more biti moralna zapreka sebičnosti sebičnosti drugih, ampak samo to, kar ni prežeto sebičnosti, kar je že po svoji naravi resnica. Zato sta ljubezen in samozatajevanje mogoče samo tedaj, če se pri njih uveljavlja absolutni, nadnaravni princip.

Vsako gospodstvo, ki ne uveljavlja hkrati absolutnega principa resnice, je torej isto vetno z nasilnim nadvladovanjem, in podroditelj taki oblasti more biti samo prisilna.

Šramek

minister za soc. politiko in voditelj kršč. soc. gibanja v Češkoslovaški.

Svobodna podreditev vsakega posameznika celokupnosti je mogoča le tedaj, če se sleherni podredi absolutnemu, moralnemu principu. Po naravi pa niso vsi ljudje enaki, ker je neenaka mera njihovih sil. Radi te neenakosti pa vlada prisilna podreditev enega drugemu, in zato so ljudje nesvobodni. Ljudje se ponašajo drug napram drugemu sovražno, so si tuji, človeštvo zato ne more uresničiti načela o bratstvu. Če je torej to izključeno na osnovi danih, naravnih pogojev, potem se more uveljaviti samo v kraljestvu usmiljenja, na osnovi moralnega principa, kot nekaj absolutnega ali božjega.

Tako nas privede socializem s svojo zahtevo po socialnih pravicah, in hkrati s svojo nesposobnostjo, zgraditi te pravice na naravnih osnovah, čisto logičnim potom, do spoznanja o nujni potrebnosti absolutnega načela v življenju, to je, vere.

Letošnje naloge Delavske zbornice

Anton Marinček

Konec skoraj stoletne borbe med kapitalizmom in delavcem je na vidiku. Ko je pregnal kapitalizem mase z zemlje in iz rokodelskih delavnic ter jih pretvoril za delojemalce, da mu služijo in kopicijo njegovo premoženje v tovarnah in drugih obratih, ni pomislil, da je bil obenem spočet njegov najneodnejlivejši in pa najneizprosnejši nasprotnik.

In to je čisto naravno. Kapitalizem je mogel korakati proti svojim načrtom le na razvalinah dveh krščanskih resnic, brez katerih si ne moremo misliti pravične človeške družbe: Vsak človek ima pravico do človeškega dostojanstva in do eksistence.

Kapitalizem zanika oboje; kajti on more uspevati le, če ustanovi družbo na nasprotnih načelih: Stabejši bodi močnejšemu suženj, slabšeji ima pravico do življenja le tedaj in v toliko, kolikor služi koristi močnejšega.

Nauk kapitalizma odnosno liberalizma bi mogel biti trajno zmagovit, če bi bil človek produkt narave. Ker je pa človek odsev božje podobe, potem je moralo priti, kar je danes na vidiku: Iz kapitalističnega sužnja se je pričel razvijati četrti, delavski stan. Ta stan se vedno več in krepji, iz otroške dobe prehaja v mladeniško. Mladenič pa ne molči, krepak mladenič se hoče uveljavljati, če ga okolica prezira, najde sredstev, da opozori družbo, da je med njo, da zahteva v njej svoje mesto in svojo besedo.

Krščanski sociolog Kral piše, da še ni bilo takega drhtenja in vznemirjenja v življenju človeštva od preseljevanja narodov sem, kakor danes. In kako ne bi! Današnja kapitalistična družba je na prelomu, sicer je še močna, njena

oblast sega še v vladne režime in časopisne koncerne, pa tudi bacil, ki jo izpodfeda in okužuje, je žilav. Kadar je bolezen na vrhuncu, kadar se bliža kriza, takrat se najbolj kosate med seboj narava bacilov in narava bolnika. Vsak, tudi kapitalist prizna, da je delavski stan krepkejši, mlajši. Istotako spričuje zgodovina, da je zmaga in končno uveljavljanje četrtega stanu v družbi sigurno.

V takih kritičnih bojih je velikega pomena, da ima delavstvo zanesljive voditelje, ki mu kažejo smer in ki delujejo na dvig njegove notranje zavesti.

Če se ozremo na naše slovenske delavske razmere, moramo priznati, da je delavstvo brez izrazitih voditeljev, namreč takih voditeljev, ki bi bili delavstvu svetilnik, ki bi stali v delavskih vrstah brezpogojno, ki ne bi netili nižjih človeških instinktov iz lastnih, egoističnih nagibov, nasprotno, ki bi delavstvo dvigali, ga krepili in vzgajali v samozavestne in neupogljive nosilce idej četrtega stanu.

Vsled tega je za delavstvo važno, kako in v koliko služi njegova edina skupna institucija — Delavska zbornica — njegovim ciljem.

Glavna naloga Delavske zbornice je, da dela z vsemi silami na to, da bo letos dograjena njena palača. Ne gre za to, da bo imela Ljubljana eno palačo več, ampak za to, da bo ta palača klicar vsem, da je v Sloveniji močan delavski stan. Iz te palače se bo razlivala sila delavskih idej in delavske zavesti kakor po nevidnih kanalih v najoddaljenejši obrat, v zadnji delavski brlog: V tej palači bo sedež vsega delavstva, ker bodo v njej nameščene vse delavske strokovne organizacije.

Kaj je novega Rojaki!

Slovenski javnosti je znano, s kakšnimi težavami se je ljubljanska univerza vsa leta svojega obstoja borila zaradi pičlo odmerjenih dotacij v državnih proračunih. Znano je tudi, kako se je od leta 1922., vsakokrat ob razpravi o državnem proračunu, govorilo, da zahteva varčevanje v državnem gospodarstvu ukinitve ali vsaj okrnitve te ali one fakultete. Vsakokrat — najslavesneje ob zadnjem takem poskusu koncem lanskega leta — se je vsa slovenska javnost kakor en mož dignila za popolno univerzo v Ljubljani in podprla svojo zahtevo s pozivom na posebne potrebe slovenskega naroda ter na splošne interese cele države. Nevarnost ukinitve ali okrnitve je za sedaj — se zdi — premagana; ostane pa druga, prav resna nevarnost, da bodo univerzitetni zavodi in seminarji še več let nezadostno dotirani in da se vsled tega ne bodo mogli razvijati, izpopolnjevali in udeleževati, kakor bi bilo želeli v interesu znanosti, v interesu našega ugleda v znanstvenem svetu in v interesu akademskega dijaštva.

Da bi slovenska univerza mogla v polni meri vršiti svojo lepo nalogo in da bi njeni znanstveni inštituti ne bili prisiljeni klavirno živoreti, kadar ne dobe dovolj dotacije iz državnih sredstev, je potrebna združena pomoč vsega naroda. Univerzi v Beogradu so premožni zasebniki naklonili bogata sredstva, so napravili zanje milijonske ustanove. Slovenski narod Krezov nima, ima pa globoko umevanje za svojo univerzo in nje pomen, ima železno voljo, izpopolniti svoj najvišji kulturni zavod. Zato se je ustanovilo »Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada«. Pri njem naj se stekajo prispevki, mali in večji, ki jih bodo razne korporacije in zasebniki žrtvovali

za univerzo, stekajo naj se v mogočen Narodni zaklad, ki bo univerzi v pomoč pri njenem znanstvenem delu in ki bo glasna priča, da Slovenci hočejo svojo univerzo, da cenijo njeno delo, da v njej vidijo varuhinjo svoje narodne individualnosti, da jo imajo za potrebno kulturno trdnjavo narodne države proti zapadu in severu.

Dobro vemo, da je splošen gospodarski položaj težaven, dobro vemo, da se od vseh strani zahtevajo ali pričakujejo gnotne žrtve, dobro pa tudi vemo, da slovenska poštvalnost ne bo odpovedala, ko gre za pomoč slovenski univerzi.

Prepričani smo, da nam bo čast, vpisati sleherno slovensko občino med člane našega društva, najmanjše kot redne članice z letnino 100 Din, večje in premožnejše pa kot dobrotnice (500 Din), ustanovnice (1000 Din), nekatere kot pokroviteljice (5000 Din).

Največji slovenski samoupravi, oblastna odbora v Ljubljani in Mariboru, sta pristopili k društvu kot prvi pokroviteljici.

Prepričani smo, da bodo naši denarni zavodi, hranilnice, posojilnice, banke, naše gospodarske organizacije, naša industrijska in trgovska podjetja dala vpisati svoja imena med pospeševalce ljubljanske univerze.

Prepričani smo, da se bodo zasebniki, upoštevajoči potrebe univerze, v velikem številu udeležili skupne akcije, vsak po svojih močeh.

Do vseh se obračamo, vse vabimo, naj se združijo v društvu, ki mu je edin namen, podpreti slovensko univerzo. Vsak prispevek naj se da v zavesti, da daje to

narod sebi.

Ožji odbor »Društva za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada«:

Predsednik:

Dr. Danilo Majaron, odvetnik.

I. podpredsednik:

Andr. Šarabon, veletrgovec.

II. podpredsednik:

Dr. F. K. Lukman, univ. prof.

Tajnika:

Dr. Jos. Turk, univ. docent.

Dr. Albin Ogris, univ. docent.

Blagajnika:

Dr. Fran Černe, direktor Mestne hran. ljublj.

Ivan Avsenek, predsednik Kranjske hranilnice.

KOLEDAR.

Torek, 1. maja. Filip in Jakob ml. apostola. — Dan je dolg 14 ur 11 min. Zora se zaviha ob 2.47. Razločen dan ob 4.12. Mrak ob 19.43. Noč ob 21.08. Do konca meseca zraste dan za 1 uro 13 min. Solnce vzide ob 4.52, zaide ob 7.03. — Po pravoslavnem koledarju je 18. aprila, po židovskem 11. VIII. 1. 5688, po muslimanskem 11. XI. 1. 1346.

Sreda, 2. maja: Atanazij, Sekund, German. — V četrtek: Mavra.

Novosadska vremenska napoved za torek 1. maja: Spremenljivo. Večina oblačno, ponekod bo deževalo. Zelo oblačno bo v Slavoniji, Hrvatski in Sloveniji. Vetrovi v raznih smereh. Temperatura se bo znižala.

Dunajska vremenska napoved za 1. maj: Severne Alpe: Najbrž oblačno brez znatnih padavin, morda nevihte. — Južne Alpe: Večina oblačno, morda nevihte, topleje.

ZGODOVINSKI DNEVI.

1. maja: 1918 je prišlo v Petrogradu do velikih demonstracij in bojov. — Sarajevski atentator Lazar Gjukic je umrl v Pragi v umobolnici. — 1904 je umrl v Pragi skladatelj Anton Dvořak. — 1896 je bil umorjen perzijski šah. — 1910 je bila velika lovska razstava na Dunaju. — 1889 je bil Josip Schwegel imenovan za avstrijskega konzula v Aleksandriji. — 1900 je umrl slikar Mikael Munkacsy. — 1886 so pričeli v Litiji graditi predilnico in tkalnico. 1851 se je rodil srbski pisatelj dr. Lazar Lazarevič. — 1747 je umrl ruski general A. I. Ušakov. — 1635 splošni punt na Kranjskem. Gradova Rudnik in Vrbovec požgana. — 1881 se je Romunija povzdignila v kraljestvo. — 1218 se je rodil cesar Rudolf I. Habsburški. — 1672 se je rodil angleški esejist Jos. Addison. — 1862 se je rodil romanijski pisec Marcel Prevost. — 1873 je umrl v Afriki raziskovalec David Livingstone. — 1896 je bil

Likovič Joža:

Bolne rože

Seminaristi kazenskega oddelka smo napravili majski izlet v Begunje, kjer smo si ogledali žensko kaznilnico. Pravi jo, da so taki izleti poučni. Prideš in greš. Težka zavesa se hipno odstre, košček življenja se ti pokaže v vsej nagoti in bolesti. Potem se pa zopet zabušiš med debele zakonike in upaš izluščiti zlato zrnice resnice.

Na Gorenjskem, blizu tistega gorskega kota, ki je podoba raja, stoji star grad, siv in puščoben; v njem je nastanjena ženska kaznilnica. Sem smo se torej odpeljali oni sobotni popoldan v maju. Vlak je enakomerno hropel, vmes so butali železni odbijači voz, brzjavni drogovi so neumorno plesali vzdolž proge, črne žice so se nepretrgano vijugale, dvigale in padale. Tovariši so krožili fantovske popevke: Pa nam se dekle smili... Na zelenih holmih so se smehljale blažene Marije, za svetlimi dobravami je pozvanjalo, zlati oblaki so pogledavali izza modričastih gor. Pod cvetočimi bregovi so se stiskale vasi, med sadovnjaki so se blesteli pisani čebelnjaki; star križ na samem, opleten z rumenimi rožami; kapelica z rdečo streho, velika cesta, mesto v daljavi. Vedno se ponavljajoča slika, prijetna in usvajajoča, vedno ena in ista popolna pesem drdajočih voz in hropeče železne kače, ki se grize med mehko valujoče žitne poljane, skozi smrečne loge proti belim planinam — —

V kaznilnici so nas že pričakovali. Razkazovali so nam razno zgodovinsko drobnarijo, vzorne vrtove, razlagali kaznilnični sistem, opozarjali na dobrodelnost ustanove,

vse tako, kot je običajno pri podobnih napoli svečanih obiskih, pravo kramarsko ponašanje z vso to revščino, ki se ji pravi blaženi red. Zanimala me je shramba za obleke kaznjencev, v katerih so bile pripeljane. Težak zrak nam je udaril nasproti; v mrzli, temni kamri se je plesnoloni vdih mešal z mamljivimi dišavami, z vonjavami raznih lepotil, zdelo se mi je, da diši po težkih cigarah in močnem vinu, po revščini in prepereli slami, po zvezdnih nočeh, ljubezni in rožah Sicer je tudi sem posegel kaznilnični red s svojo neusmiljeno roko, a vendar je dihalo iz svilenih obleke, pisanih klobučkov, svetlih solncev s pokvečenimi petami, zaguljenih ogrinjal z velikimi rožami še vedno ono življenje, ki se raje samo sebe zgrize, ubije, kot pa da se podredi. Vmes so se skrivale zmečkane rute, rumene, rdeče in pikaste, steklen lišp, kmečka krila, star neroden dežnik, natrpana čula... vsega skupaj veren odsev onega, kar je oskrnil svet in nato izpljunil kot izvržek ulice. Za vsem tem pa sta tičala in se bratovsko družila greh in beda; vsaka svileni petlja, raztrgana nogavica, zamazana bluzja, zaprano perilo s cenenimi čipkami, vse je bilo eno samo ogleddalo pogubljenih obrazov in lic, ki smo jih srečavali pozneje na vrtu...

Tam smo jih končno našli. Večina so mlade cestnice, še vedno izzivajoče in nevkročene; med njimi se sučejo lahkoživke z uvelimi lici, svetlolase Stajerke, nočne znanke zagrebških ulic, ljubljanske punčke, drobne in bladične, Posavke s srebrnim smehom, sloka dekleta iz južnih krajev, iz Srbije, od morja in bogve kod. Pravo pribežališče grešnic, izgubljene hčere, bolešt in sramota cellega naroda. Vmes smo srečali predrzne ta-

Ne-dosežno učinkovanje

ODOL-a temelji na dejstvu, da se ODOL pri izpiranju formalno zaje v zobe in sluznico ter ju tako-rekoč impregnira. To važno nedosežno učinkovanje ODOL-a se mora posebej povdariti. Dočim druga sredstva za nego ust in zob delujejo samo toliko časa, dokler traja čiščenje ust, učinkuje ODOL še cele ure po čiščenju zob. Zanimiva znanstvena raziskovanja o trajnem učinkovanju ODOL-a so dokazala, da te nedosežne lastnosti nima niti eno sredstvo za nego ust in zob, ki sploh pridejo v poštev. — Kdor dosledno vsak dan uporablja ODOL, neguje najbolje svoja usta in zobe.

Odol se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in bricnicah.

umorjen perzijski šah Nasr Edin. — 1872 se je ustanovilo nemško vseučilišče v Strassburgu.

2. maja: 1906 se je otvorilo ljubljansko pokopališče pri Sv. Križu. — 1871 je italijanska vlada izdala garancijski zakon glede papeža. — 1884 je bila Postonjska jama prvič električno razsvetljena. — 1866 se je Smetanova opera »Prodana nevesta« prvič izvajala.

* * *

★ Danes pričnanje z objavljanjem posebnih inseratov na zadnji strani našega lista. Za tiste, ki bodo med 1. in 26. majem 1928 našli v teh inseratih vsaj pet napak, ki so očitno namenoma narejene, je razpisala naša uprava 24 sijajnih nagrad. Zrebanje za te nagrade se bo vršilo 4. junija 1928. Do zrebanja imajo pravico le naši naročniki, ki pravočasno poravnajo naročnino. Nenaročniki si pridobijo to pravico s tem, da list naroče najmanj za dva meseca. — Vsa pojasnila daje naša uprava.

★ Prihodnja številka »Slovenec« izide v četrtek jutraj, ker 1. maja delo v tiskarni počiva.

★ Prvomajska proslava na Šmarni gori v nedeljo 6. maja. Za vse tiste delavce in delavke iz Ljubljane in okolice, kateri se ne morejo udeležiti današnjih prvomajskih proslav, bo 6. maja na Šmarni gori prireditev v spomin delavskemu prazniku. Okoli desetih na gori pridiga s sv. mašo, katero bo daroval tov. Maks Miklavčič. Po sv. maši pri cerkvi tabor, na katerem bo govoril med drugimi tudi starosta slovenskih delavcev tov. Jože Gostin-

čar. Popoldne pri Koširju pod goro prijateljski sestanek, pri katerem bosta sodelovala tamburaška zbor Krekovi družin z Viča in Preske-Medvode. Tovariši, tovarišice, v nedeljo na svidenje na Šmarni gori! — Centrala Krekovi družin.

★ Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada. Dne 11. marca 1928 se je v Ljubljani ustanovilo Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada. Potrebno je, da se javnost seznani z namenom, ki ga ima društvo samo, in z namenom Narodnega univerzitetnega zaklada, ki ga želi društvo zbrati. Po § 2. društvenih pravil ima društvo tale namen: a) širiti med širokimi plastmi naroda zanimanje za ljubljansko univerzo ter umevanje njenega pomena in dela, b) nabirati ustanovno glavnico za Narodni univerzitetni zaklad za izpopolnitev ljubljanske univerze, c) narediti ustanovo z zgornjim imenom in namenom, d) množiti glavnicu ustanove, d) podpirati v izjemnih primerih ljubljansko univerzo iz razpoložljivih sredstev t. j. takih, ki še niso postala last ustanove. Narodni univerzitetni zaklad pa, ki ga društvo nabira, bo imel po § 3. društvenih pravil namen podpirati ljubljansko univerzo a) pri prirejanju prostorov zanje, b) pri izpopolnjevanju univerzitetne knjižnice, pri ustanavljanju in izpopolnjevanju univerzitetnih znanstvenih inštitutov in seminarjev, institutskih in seminarjskih zbirk in knjižnic, event. pri ustanavljanju novih stolic, c) po možnosti v vsakrkih drugih težkočah, v katerih bi univerza apelirala na kako materialno pomoč. — Pristopajte torej k temu prepotrebemu dru-

tice, zanemarjena kmečka dekleta, ki jih je mesto okužilo v zgodnji mladosti. Med cvetličnim grmičevjem se skrivajo nezakonske matere, sramežljive in čudno ponižne, kakor da jih je prerodila bolestan skrivnost rojstva; v blazni grozi so napravile obupni čin in podušile, zamorile novorojenčke. Ko so nas ugledale, so se vse za hip zdrznile, nato pa so se razšle med gredice in dišeče trave. Magdalena pri Magdaleni, z velikimi, žalostnimi in spokornimi očmi, polne nepotešene koprnjenja po nečem lepšem in pravičnejšem. Dvakrat sužnje našega časa, kaznovana zato, ker jih je svet vrgel v greh in bedo.

Ko smo se razgovarjali z njimi, smo vsi občutili, da so na dnu srca še vedno dobre, vsaka ima še očuvano belo, skrito kamrico, kamor se povrača v tihih večerih in se daruje, moli, zadostuje Njemu. Opazil sem, kako so nekatere še vedno zardele, ko so si razposajeni tovariši dovolili drzno šalo. Torej je v njih še vedno ona dragocena osnova, ki še ni načeta, spodnjena, še se zavedajo ženskega visočanstva! Treba bi bilo tedaj le nekoga, ki bi se ponižal med te reve, treba bi bilo nežne, prijateljske roke, ki bi nalahno potrkala na kamrico njihovega srca in jim pokazala pot v občestvo luči, miru in ljubezni. Treba bi bilo, da vrnemo te uboge Magdalene angelom varuhom, ki radi njih jočejo pred božjim prestolom in obtočujejo krivični svet...

Pod ozidjem sem našel mlado jetnico, z velikimi, otožnimi očmi; slonela je kraj gredice in plela cvetje. Nekam okorno je segala po rdečih rožah in smukala bolne lističe, obirala plesnivo zel. Ogovoril sem jo. Lenobno, skoraj uporno se je dvignila, kot da jo tla-

čijo k zemlji težke, železne verige z debelimi zakovi... »Nina sem, od morja so me pripeljali, mladi gospod.« Zastrla si je oči in se živo zazrla v južno nebo, polno lesketajočih se modrine in zlato sinjine. Široki rokav rasevinaste obleke ji je spolzel preko kolca, bela in mehka lakt je blisknila, v solnce so se posvetili negovani, barvani nohtovi drobne ročice. Lahna guba pod očmi je vabljivo osenčila malce upala lica, kar ji je dajalo izraz trpke zrelosti. Popravila si je ruto in zdraženo potožila: »Ah, to debelo ozidje! Mrzlo mi je tu, dolgočasno. Te večno bele gore! Preveč miru, preveč pokoja. Zvečer se bodele vrtni nazaj v mesto, me bomo pa ostale same med pobožnimi sestrami in štele korake, kedaj se zgrne noč na bele gore. — Veste, nadzornica me ima rada. Imate cigarete, gospod?« Zasmilila se mi je, kakor prezeblja sinička, ki klijunka po zamrzlem okencu. Ponudil sem ji šop cigaret; hlastnila je po njih in jih skrla v nedrja. Začela sva kramljati. Pravila mi je o morju, o ladjah s pisanimi jadrin in belim dimom, o čolnih in bogve čem. Spomnila se je svojih oblek, svetlih solncev, ki so jih ji kupili veseljaški kavalirji. Postajala je razposajena, polglasno je zagostolela pesem dalmatinskih mornarjev: »Vrbniče nad morem, visoka planina... ustani sestrice...« Radovednost me je zmaga, da sem jo vprašal, kaj je zakrivila. »Ni nisem zagrešila, gospod,« se je nevedno nasmešnila. Dvignila je drobni ročici z barvanimi nohti, kakor da se brani nadaljnega vpraševanja. Odbežala je po vrtu, kjer se je skrla med rdečkastim grmičevjem... Čudno! Katerokoli sem vprašal, kaj da je zagrešila, vsaka se je izognila neprijetnemu vprašanju.

Stanovanjska zaščita drugod

Z ozirom na naš novi stanovanjski zakon ne bo odveč, če se ozremo v druge države in napravimo primeri z njihovimi stanovanjskimi zakoni.

Nemčija: S 1. julijem 1926 so bile stanarine zenačene s stanarinami mirnega časa na zlati valutni podlagi. Te najemnine se niso smele povišati do 31. marca 1927. Na podlagi odredbe od 11. marca 1927 znaša stanarina od 1. aprila 1927 dalje najmanj 110%, od 1. oktobra 1927 dalje pa 120% predvojnne najemnine.

Bolgarija: S 1. avgustom 1926 je prenehala vsaka stanovanjska zaščita.

Francija: Po zakonu od 1. aprila 1926 je bila podaljšana stanovanjska zaščita za stanovanja in lokale, katerih letna najemnina presega 12.000 frankov, do 1. julija 1927. Stanovanjskim najemnikom z nižjimi najemninami se sorazmerno podaljšuje zaščita, toda najdalje do 1. aprila 1931.

Stanarina se sme do konca zaščite zvišati največ za 100% napram mirovni najemnini, pri lokalih pa največ za 125%.

Na podlagi zakona od 30. junija 1926 ima najemnik trg. lokala pravico zahtevati podaljšanje stanovanjske pogodbe tudi po pogodbenem terminu. Lastnik sme prekiniti podaljšanje le iz tehtnih razlogov.

Italija: Na podlagi dekreta od 7. januarja 1923 je bila stanovanjska zaščita ukinjena s 30. junijem 1926.

Poljska: Zakon od 11. aprila 1924 predvideva popolno svobodo sklepati pogodbe le za stanovanja z več kakor 4 sobami. Pogodba mora biti sklenjena pisмено. Pogodbena doba traja pa le 1 leto. Kar se tiče stanarine, se sme v času od 1. julija 1924 do januarja 1925 zvišati četrtletno za 4%, od 1. januarja 1925 pa za 6%, dokler ne doseže povišek 100%.

Romunija: Z zakonom z dne 27. marca 1927 je bila podaljšana stanovanjska zaščita do 6. maja 1927. Stanovanjski najemniki, kojih letni dohodek presega višino 400.000 lejv, niso zaščiteni, pozneje se je znižal na 250.000 lejv.

Stanarina se ima določevati po gospodarski moči najemnikov, toda največ do 8. kratne predvojnne višine.

Švica: Na podlagi zveznega sklepa od 20. avgusta 1925 je prenehala stanovanjska zaščita s 1. novembrom 1926.

Češkoslovaška: Na podlagi zakona z dne 1. junija 1928 in 1. januarja 1929 so nove stanovanjske pogodbe brez zaščite. Kar se tiče najemnine, so se v smislu zakona od 1. januarja 1925 zvišale od 1. januarja 1927 dalje od 50 do 90% napram predvojni najemnini. Pri trgovskih lokalih in delavnicah pa, če so prešle po 1. maju 1924 na novega najemnika, od 80 do 110%. Odpovedi stanovanj za lastno uporabo so dopustne.

Ogrska: Po naredbi od 16. oktobra 1927 ne uživajo nikake zaščite najemniki na deželi, v mestih pa trgovski in obrtni lokali. Stanovanja uživajo sicer zaščito, toda vsled zakonito dovoljene zvišanja stanarin, je ta zaščita precej brezpredmetna. Najemnine so bile namreč 1. maja 1927 za 25% valorizirane; 1. maja 1928 bo doseglo zvišanje 80%, 1. avgusta 1928 80%, 1. novembra 1928 95% in 1. maja 1929 100%. Podnajemniki so brez vsake zaščite. Napram najemnikom z visokimi dohodki so dovoljene odpovedi.

Kastav se izloči iz ljubljanske oblasti

r Belgrad, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Odbor za proučevanje zakonskega predloga o izločitvi nekaterih občin iz ljubljanske in splitske oblasti ter priključitev teh krajev primorsko-krajiški oblasti, je imel danes sejo, na kateri je soglasno sklenil brez debate, da se Kastav izloči iz ljubljanske in priključi primorsko-krajiški oblasti. Odbor je takoj sestavil poročilo in ga poslal predsedniku narodne skupščine, da ga postavi na dnevni red ene izmed prihodnjih skupščinskih sej.

Velja Vukičević ozdravel

r Belgrad, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade je ozdravel in od danes dalje redno uraduje. Tekom današnjega dneva je sprejel več ministrov, med njimi trgovskega ministra Dr. Spaha in zunanjega ministra Dr. Markovića, ki je bil takoj nato sprejet v dvoru v avdienco. Predsednik vlade je obiskal tudi številne prijatelje iz radikalnega kluba. Na tem sestanku se je razpravljalo o sklicanju radikalnega kluba. Kakor smo zvedeli, se bo vršila seja radikalnega kluba ta teden. Na tej seji bo predsednik obširno poročal o sedanjem položaju in delu vlade.

Za vse, kar ni proti Turčiji

r Angora, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Po govoru predsednika vlade Ahmet paše, ki je poročal o notranji in zunanji politiki, je parlament soglasno sprejel proračun v celoti. Ahmet paša je dejal, da se vlada zelo trudi, da zagotovi interese turške države. Taktika turške vlade v vprašanju sigurnosti je v tem, da sprejme vse predloge, ki niso naperjeni proti turškim interesom.

10 let Besarabije v Romuniji

v Bukarešti, 30. apr. (Tel. »Slov.«) V Kišinevu je bila včeraj proslava desetletnice, odkar spada Besarabija k Romuniji. Proslave se je udeležil regentski svet, vlada, parlament in stranke razen narodnokrmetske stranke. Proslava se je izvršila po programu brez incidentov. Odkrit je bil spomenik, ki predstavlja združitev Besarabije z Romunijo.

Polomija Radiča in Pribičevića v Subotici

Miši, mačke in lovski psi na shodu KDK -- Radič kot vodja vseh framasonov v državi -- Krvav pretep

r Belgrad, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Shod KDK v Subotici ni prinesel nobenih novosti. Zato je ostal v političnih krogih skoro neopazen. Takšni shodi KDK imajo popolnoma lokalni značaj in so ter bodo ostali brez tistih vplivov, na položaj, ki jih želijo doseči voditelji.

Na nedeljskem shodu so govorili Pucelj, Pribičević in Radič. Pucelj je bilo žal, da se je dr. Korošec izneveril svojemu programu in tradicijam, češ, da je bil izvoljen na popolnoma drugem programu in drugi politiki, kakor pa jo sedaj zastopa.

Pribičević je napadal Ljubo Davidovića. Demokrati in radikali so najbolj pokvarjeni ljudje. Davidovič je isto kot Vukičević, ker je napravil sporazum z njim in »z njegovimi lovskimi psi«. Tudi nezadovoljni radikali se Pribičeviću nič več ne dopadejo, dasiravno njegovo časopisje že mesece na podlagi njihove akcije in neklih spomenic napoveduje padece vlade. Pribičević ogorčeno vzklika: »Iskreno izjavljam, da se čudim tem radikalnim neza-

dovolnježem, kajti vlada se njihovih papirnatih spomenic ne boji. To so miši, ki se dogovarjajo, kako bodo mačko obesile. On je proti posojilu, ki bi bilo dobro samo tedaj, če bi se finančni ministristvo dalo v roke kalere-mu njegovih strokovnjakov.

Stjepan Radič je nastopil kot prerok. Na jesen bomo imeli nove volitve. Najhujši poraz bo doživel dr. Korošec v Sloveniji. Ostalo mu bo pet do šest mandatov, vse ostale bosta dobila Pucelj in Žerjav. KDK ima že sedaj itak osem milijonov pristašev. Še boljši izgledj so v drugih pokrajinah. Končno je ostro lopnil po »popih« in označil KDK »kot personifikacijo svobodarskega ljudstva«.

Poslednja točka tega shoda je bil krvav pretep, ki so ga vprizorili vedno isti, znani klakerji, ki tvorijo na vseh manifestacijah vedno navdušenih poslušalcev. Ko je policija očistila bojišče, se je pričel banket, ki je po »Reči« ob sviranju muzike in vrstilvi zdravje trajal do pol štirih.

Nadaljni obiski dr. A. Korošca v južni Srbiji

r Belgrad, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Današnja »Pravda« poroča iz Skoplja: Notranji minister dr. Korošec je snoči ob pol 8 prišel v Skoplje. Takoj je odšel na veliko županstvo, kjer mu je bilo predstavljeno oboje. Nato je odšel na zasebno stanovanje velikega župana Naumovića, pri katerem je ostal na večerji. Okrog 10 je dr. Korošec odšel v hotel »Srpski kralj«, kjer so bile zanj in za njegovo spremstvo pripravljene sobe. Davi ob 8 je dr. Korošec odšel na veliko županstvo, kjer se je dolgo razgovarjal z velikim županom, pravnim referentom Gajićem, tajnikom velikega županstva Jankovičem in okrajnim glavarjem skopljskim do 9. ure. Nato je odšel v oblastno skupščino, kjer se je nad pol ure razgovarjal z oblastnimi poslanci. Obiskal je VII. orožniški polk. Pri poveljniku Gostiću se je interesiral za varnost v Južni Srbiji. Na županstvu se je razgovarjal z županom Sapunjićem in občinskimi odborniki. Odšel je v Prosvetni dom, kjer so mu bili predstavljeni načelniki posameznih oddelkov. Z njimi je imel kratko konferenco. Po konferenci pa jim je dejal: »Gospodje! V imenu vlade Vas prosim, da tudi vi delujete za prosvetni na-

predek in narodno zavest v teh krajih. Gospodarske kroge prosim, da nadaljujejo započeto delo za napredek, kajti Skoplje je napredka potrebno.« Toplo se je zahvalil za pozornost. Navzoči so ga pozdravljali z vzkliki: »Živjelo!«

Pri odhodu iz Prosvetnega doma je Vaš (»Pravde«) dopisnik prosil dr. Korošca za izjavo o vtisih njegovega potovanja po Južni Srbiji. Dr. Korošec odgovor je bil zelo kratek. »Jaz sem tukaj,« je dejal dr. Korošec, »da drugi dajo izjave, ne pa da jih dajem jaz. To bom morda storil v Belgradu.« Nato je obiskal poveljništvo III. armade.

V razgovorih s tajnikom dr. Korošca (Vučkovičem sem (dopisnik »Pravde«) zvedel, da je dr. Korošec s potovanjem po Južni Srbiji zelo zadovoljen, ker je prišel do prepričanja, da izgledajo stvari na licu mesta popolnoma drugače, nego jih slikajo poročila posameznikov, ki so po njegovem mnenju prepletena s strankarskimi intrigami. Sicer je dr. Korošec navdušen nad lepoto juga. Jutri bo odpotoval v Kumanovo in razna druga mesta. Pojutrišnjem pa se vrne v Belgrad.

Lepi uspehi za ljubljansko občino

Načelnik mestne elektrarne g. Orehek v Belgradu.

r Belgrad, 30. apr. (Tel. »Slov.«) V Belgradu se je mudil g. Orehek, načelnik upravnega sveta mestne elektrarne, plinarne in vodovoda, ter interveniral v raznih zadevah, ki se tičejo občinskih gospodarskih podjetij v Ljubljani. Kolikor smo poučeni, je g. načelnik dosegel popoln uspeh pri glavnem carinskem ravnanstvu in s tem mestni občini pridobil nad milijon dinarjev. Mestna občina bi morala plačati carino za dobavljeni material in stroje iz leta 1922 v znesku 846.000 dinarjev. Po intervenciji g. Orehka se tudi ta vsota odpiše. Občina je oproščena carine tudi za vse nadaljnje nabave, ki jih potrebuje za razširjenje ljubljanskega vodovoda.

Proslava Zrinjskega in Frankopana.

r Belgrad, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Popoldne se je v katoliški cerkvi vršila svečana proslava smrti Zrinjskega in Frankopana. Svečano proslavo je opravil dr. Wagner. Priso-

stvovali so ji predsednik narodne skupščine dr. Perić, minister za vere Simonović, belgrajski župan dr. Kumanudi, številni narodni poslanci in zastopniki hrvatske kolonije v Belgradu.

Davčne knjižice.

r Belgrad, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Poslanca Smodej in dr. Kulovec sta danes zahtevala od finančnega ministra, da morajo biti davčne knjižice in davčna navodila slovenska. Finančni minister je obljubil, da bo dal potrebna navodila in odredbe.

Katastrski donos.

r Belgrad, 30. apr. (Tel. »Slov.«) Finančni odbor je danes nadaljeval z razpravo v posameznostih o uredbi o ugotovitvi čistega katastrskega donosa. Sprejele so se odredbe z malimi stilističnimi spremembami do čl. 12. Jutri popoldne ob 4 b. finančni odbor nadaljeval s svojim delom.

tudi slična odredba, ki se tekstualno glasi: Vlada bo obvestila bankirje o splošnem programu javnih del, ki jih namerava izvesti, kakor tudi o približnem proračunu izdatkov za vsa skupna dela, ki so določena v tem programu. Vlada se bo striktno držala teh obvez, sprejetih glede uporabe posojila in je tendenca trditve v članku »Narodnega vala«, da se bo »dve do tri milijarde posojila porabilo za oboroževanje,« popolnoma jasna.

Politična beležnica

Za našo obrt

V zadnjem času je vstalo nenadno razburjenje med obrtniki na deželi. Organi finančne kontrole hodijo po hišah in pobirajo obrtne liste, a druge osebe naznanjajo radi dela brez obrtnih listov in to take, katerih doslej nikdo ni silil, da bi si obrtne liste nabavili, ker so se smatrali po zakonu proste kot n. pr. kmečka dekleta, ki šivajo največ le za dom brez pomočnice, brez delavnice. Sedaj pa si morajo oskrbeti tudi ta dekleta obrtni list, ko celo leto ne zaslužijo 100 Din, a samo obrtni list jo stane nad 100 Din, potem pa mora pristopiti še v krojaško zadrugo — tako se prakticira v kočevskem okraju. Sili se tudi stare mline, ki nikdar doslej niso imeli obrtnih listov, saj v letu melje komaj par mesecev, ima korito kot perišče, popravljajo se pa vsak teden po par dni. Po Gorenjskem pa se naganja celo domačo

nih listih, ne pa da bi se terjala nova taksa od 1. 1923 ali celo 1920 nazaj! Zahteva Jugoslovanskega kluba pa je tudi, da se postopa po dosedanjih praksi in pusti zgoraj naštetje domače šivilje, male domače mline in domačo obrt v miru z raznimi prijavami, katerih niti zakon ne zahteva!

Dejanja

Vsako ima več pravice kritizirati novi stanovanjski zakon, kot žerjavovci. Pa ravno oni se zgražajo v nedeljskem »Jutru«, zakaj da nismo dobili zakona, »ki bi definitivno rešil stanovanjsko krizo«, dasi par vrstic naprej priznavajo, da se to »z enim zakonom stori ne da«.

Naj jim zopet pokličemo v spomin, kako so oni reševali to vprašanje. Kaj sta delala dr. Žerjav in Ribnikar, ko sta gospodovala v socialni politiki? Nič. Kako so se žerjavovci napadali napram dr. Gosarjevim ukrepom, ki bi bili že pred leti v vseh slovenskih mestih odpravili pomanjkanje stanovanj, če jih ne bi ravno žerjavovci tako divje napadali, ovirali in sabotirali! To je vaše stanovanjsko delo, zato ste najmodrejši, če tu molčite kot grob. Kajti na vsako besedo Vam odgovore dejanja SLS: dr. Gosarjeva naredba o zidanju stanovanj, novi delokrog borz dela za zidavo delavskih hiše in delo oblastnega odbora, ki že v prvem letu hoče graditi delavsko stanovanjsko kolonijo.

Čigava je blamaža?

Nedeljsko »Jutro« je prineslo poročilo iz narodne skupščine o tolmačenju čl. 108. invalidskega zakona, ki je bil v soboto na dnevnem redu. Ob tej priliki so se žerjavovci obregnili ob »klerikalce«, govoreč o svojem uspehu in o blamiranih klerikalcih, ki da so glasovali za neenakost invalidov, ki jo je spoznal celo minister, ko je umaknil ta predlog. Ta gospoda je sodelovala povsod in v vsem, ker je privedlo do sedanjih razmer. Sedaj je treba nadčloveških naporov, da se te razmere zopet popravijo in spravijo v pravi tir. Povsod so ovirali svoboden gospodarski napredek in ustvarili pogoje za politično in gospodarsko neenakost. Ker jih je potek političnih dogodkov potisnil v kot, se hočejo se-laj pokazati kot borce za enakopravnost in ljudem sugerirati, da bi njihove grehe pozabili. Vse to prizadevanje bo ostalo brez uspeha. Najbolj črni dnevi iz zgodovine naše države, ki so jih ti ljudje zakrivali, se ne bodo zabrisali s takim pisanjem, ker so se preveč vtisnili v spomin vseh državljanov. Tudi tako bombastično govorjenje, kakor je v nedeljskem »Jutru«, ne bo pomagalo. V označenem slučaju ni treba posebej poudarjati, da je njihovo poročilo preračunjeno na varanje ljudstva. Dejansko je res, da sta dr. Gosar in Kremžar med glasovanjem zahtevala od ministra za socialno politiko, naj umakne predlog, in sicer radi tega, da se ne bo invalidski zakon noveliziral samo po posameznih paragrafi, marveč naj se zakon novelizira v vseh tistih paragrafi, ki so potrebni spremembe. Minister za socialno politiko je na to pristal in umaknil predlog. Ob tej priliki je dal minister za socialno politiko Radović Svetozarju Pribičeviću primerno lekcijo. Med drugim je dejal: »Ko je bil 1. 1925. predložen invalidski zakon, takrat so bili v vladi gospodje, ki so danes proti temu predlogu. To so Pavle Radič, Ivan Krajač, dr. Superina in dr. Nikič. Takrat so bili v vladi in so ta zakon podpisali. Jaz vas prosim, da skupščino to čuje ob govoru Pribičevića, ki se je danes tako razburil.« To je potek stvari. Sedaj naj si pa vsak napravi sodbo o teh demagogih. Ko so bili v vladi, so vse mirno sprejeli, sedaj pa o svojih grehih nočejo ničesar vedeti. Za opravičilo svojih storjenih del se sklicujejo na argumente, kakor jih je navajal v debati Pribičević, češ, d so bili terorizirani. To je krasno priznanje. Zato, da so mogli sedeti v vladi in tako vsa leta delati nasilje in za svojo stranko izkoriščati oblast, so se pustili terorizirati.«

Tudi prav

Mi smo ugotovili, da ni okusno ampak grdo pristansko, da se goste, ki prihajajo ogledovat vso Slovenijo, spravljajo samo v prostore, ki predstavljajo samo ubikacije organizacij malenkostne manjšine slovenskega naroda, kakor je Tabor. Tabor je last sokola, nosi sokolsko firmo, je hiša sokola. Sokol pa danes že daleč več ni občenaroden, ampak predstavlja le manjši del telovadnih organizacij Slovenije in sicer čisto določen del, ki z vsem drugim narodom nima stika. To smo ugotovili.

»Jutro« imenuje to izzivanje in dela paralelo z »Unionom. Glede »Uniona« moramo ugotoviti, da je zasebna trgovska družba, ki ne nosi nobene strankarske ali organizacijske firme niti kakega drugega obeležja in je zgolj gospodarsko podjetje. Če »Jutro« hoče delati paralelo, naj jo dela z Orlovskimi domovi, katoliškimi prosvetnimi domovi in drugimi takimi hišami. Kadar se bomo zgražali, da ni šla kaka tu- ali inozemska liberalna organizacija v Orlovski ali Prosvetni dom, potem imenujte to izzivanje. V njihovem interesu pa liberalce svarimo pred tem, da vsprejajo čisto trgovsko podjetje s sokolskim Taborom, kajti trgovskih družb in podjetij, v katerih sedi večina liberalcev, ki so — recimo naklonjeni SDS — je več kot takih, v katerih je večina somišljenikov SLS. Zato bomo imeli priložnost, da za vsako tozadevno klopoto prisolimo dve.

jev, 6 majarjev, 40 oglarjev, 3 čevljarji, 1 pasar, 2 ključavničarja za tovarno vagonov, več vajencev raznih obrti, 1 plačilna natakarka, 1 natakarka in 1 blagajničarka za kavarno.

□ **Napad na ulici.** Mlad fant V. Jakob je v nedeljo zvečer z nožem napadel večjo družbo v Mlinski ulici. Fant je bil vinjen ter je brez vsakega povoda pokazal svojo surovost, seveda se bo za to svoje dejanje moral nekaj dni postiti pri ričetu.

□ **Največja izbira jestvin za izletnike in turiste** je v delikatesni trgovini L. Uhler, Maribor, Glavni trg (rotovž).

Pomladanske obleke

najbolji nakup pri tврdki

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Slovinci!

Narod, ki je udan alkoholizmu, propada moralno, telesno in gospodarsko. Zato se z vedno večjo vneto propagira ideja treznosti po vsem kulturnem svetu, osobito med mladino.

Tudi naše ministrstvo prosvete je odredilo, naj se mladina v vseh šolah vzgaja v duhu popolne zadržanosti. Posebno bodi ta teden — od 29. aprila do 6. maja — posvečen smotreni propagandi treznosti.

Ljubljanske srednje in sorodne šole proslave ta teden s predavanji v veliki dvorani »Uniona« dne 2. maja, z akademijami v »Unionu« dne 4. maja in v areni Narodnega doma dne 5. maja, z razprodajanjem posebnih značk za zgraditev »Doma treznosti« v Belgradu, ki bi služil obenem tudi kot zdravilišče za alkoholike.

Druge šole izvedejo proslavo na primeren način s predavanji in prireditvami.

Ob tej priliki se obračamo na vso javnost in prosimo vse merodajne činitelje, kulturno-prosvetna društva, vse politične stranke, naj posvečajo alkoholizmu vso pozornost, kajti streznjenje našega naroda je nujna in resna naloga vseh. Osredotočimo vse vzgojno in prosvetno delo, vse sile v tej smeri!

Dosti je že bilo lepih besedi in obljub, naj slede — dejanja! Zapita milijarda v Sloveniji ključ: že leto za letom svarilen memento! Nad 8000 duševno zaostalih otrok dviga roke v našo obsodbo! Kri skoro vsakodnevnih pretepev in ubojev škropi tudi po naših rokah! Umobolnica je natrpna do strehe — večina sad pijančevanja in razuzdanosti! Porotne obravnave razkrivajo leto za letom strašnejše slike! Na tisoče družin se pogreza vedno globokeje, propada telesno, propada duševno! S kruto roko piše svoj »Mane, tekla...« demon alkohol na borni dom itak maloštevilnega in gospodarsko šibkega slovenskega naroda!

Prosimo vse, prav vse brez izjeme, prosimo nujno in rutino:

Napovejte boj, dosleden boj pijančevanju in razuzdanosti!

Teden proslave treznosti bodi nam praznik: žalovanje nad žrtvami in nova svečana prisega, da ne odnehamo, dokler ne zavlada med nami — vse-spolna treznost!

Odbor za proslavo treznostnega tedna v Ljubljani:

Za društvo »Treznosti«: Rudolf Horvat.

Za »Sveto vojsko«: Josip Lindič.

Za »Trezneno Mladež«: Angelo Cerkvencik.

POZOR! POZOR!

Obvestilo

bančne poslovalnice

L. Ž. KONJOVIĆ IZ BEOGRADA

Ker dobivam še vedno vsakodnevno veliko množino naročilnic za nakup 2½% obveznic vojne škode, a marsikateremu radi raznih ovir ni bilo mogoče naročiti do 1. maja t. l., sem se radi nagrad odločil podaljšati rok izjemoma do 15. maja t. l., da s tem nudim možnost tudi ostalim ob priliki nakupa navedenih vrednostnih papirjev doseči lepe dobitke.

Celje

□ **Proslava 1. maja v Celju.** Ker je danes večina delavstva zaposlenega, proslavi krščansko socialistično delavstvo praznik dela v nedeljo, dne 6. maja po sledečem sporedu: Ob 8 zjutraj sv. maša v farni cerkvi. Ob 9 dopoldne v vrtni dvorani hotela »Beli vol« manifestacijski zborovanje z govori, taboriranjem in deklaracijami. Popoldne bo v služajni lepega vremena izlet krščanskih socialistov na hribeček sv. Ane nad Teharjem, v služajni slabega vremena pa se vrši v vrtni dvorani hotela »Beli vol« zabava. Strokovne in kulturne organizacije krščanskih socialistov v Celju in okolici vabijo vse ročno in duševno delavstvo, da se udeleži proslave 1. maja v njihovih vrstah.

□ **Socialisti in 1. maj.** Kot po navadi so socialisti tudi za letošnji 1. maj izdali kričeče reklamne plakate, s katerimi vabijo predvsem na zborovanje, ki se naj bi vršilo pod milim nebom na Dečkovem trgu in pa k javnemu pohodu skozi mesto. Ker je oblast nastope pod milim nebom prepovedala, so prelepli rdeče plakate z belimi, črno-obrobjenimi plakati, v katerih se znašajo nad »ministrom« policije g. dr. Korošcem. Pošteno ročno in duševno delavstvo se smeje temu izrazu onemogle jeze, ki popada socialistične belo-rdeče generale, ker bodo morali govoriti le peščici svojih vernih v zaprti dvorani in se ne bodo mogli postavljati z množico radovednežev, ki bi se na prostem že zavoljo »špasa« zbrala. Delavstva, ki ne bi še bilo uvidelo, da ima resnično in trajno korist le od tihga in uspešnega strokovnega ter kulturnega dela krščansko socialističnih organizacij, od socialistov pa ima le visoko letefce fraze in rdečo barvo, je malo.

□ **Poroka.** Včeraj sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj na Brezjah g. Ciril Debeljak, službenec podružnice Zdravne gospodarske banke v Celju, in gospodična Marija Skale, uradnica v od-

volniški pisarni gospoda dr. Alajzija Rakuna v Celju.

□ **Starbna in otepševalna dela v Celju.** K našemu poročilu pod gornjim naslovom še pripominjamo: Izmed novih stavb je treba omeniti s posebnim zadovoljstvom tudi dela, ki so se zadnji mesec izvršila ob hotelu »Evropa«. Hotel »Evropa« je nujno potreboval večjega družabnega prostora in dobil ga je v novozgrajeni dvorani na vrtu ob Razlagovi ulici. V dvorani bo imelo okoli 100 gostov prostora in bo brez dvoma najlepši in najprivlačnejši lokal v Celju. Z novozgrajeno dvorano prijetni hotelski vrt ni ničesar izgubil, kvečjemu pridobil. Na strehi nove dvorane je namreč zgrajena odprta veranda, h kateri vodijo stopnice z vrta. Vrt sam je pridobil tudi s prenovitvijo ograje napram Kocenovi ulici. V podaljšku hotelske hiše v Kocenovi ulici je hotelska družba zgradila dve lični avtogaraži. Oficijelna otvoritev nove dvorane in strešne verande se bo vršila v nedeljo 13. maja. S temi deli je hotel »Evropa« postal še bolj centrala celjskega družabnega življenja, zlasti pa bo tekom poletne sezone mogel še v večji meri zadovoljevati številne tujce, ki so se že doslej radi oglašali v tem hotelu.

Dopisi

Metlika

Pomlad je letos kaj čudovita pri nas v Belokrajini. Dežuje, sonce malo posije, pa zopet dežuje. Delo je malo zaostalo. 26. aprila pa je začelo prav pošteno grniti, da smo se kar spogledali. Treskalo je kot v najhujši vročini. Strela je ubila na Hrastu na Suhorju enega konja, a drugega onemila.

Modra galica pride, kakor je nakazano, in se bo dobila v Kmetijskem društvu v Metliki za vse, ki so se potem županstev ali Kmetijske družbe prijavili za njo. Ker so pa nekateri »prijetelji« ljudstva najavili za svojo uporabo več galice, kot jo v resnici potrebujejo, ali so se javili tudi taki, ki nimajo niti enega trsa za več sto kilogramov galice, bo seveda podpora toliko manjša. Podpora bodo dobili samo do 50 kg. Kdor bo rabil več galice, jo bo moral plačati po navadni dnevni ceni.

Brežice ob Savi

Razstava obrtno-nadaljevalne šole. Obrtno-nadaljevalna šola je tudi letos ob sklopu šolskega leta razstavila izdelke vajencev in vajenk, da se javnost in zlasti starši in mojstri na lastne oči prepričajo o uspehih in nujnosti tega pouka. Zlasti risbe, ki ponazorjujejo predmete iz raznih obrti (krojaške, čevljarke, mizarke itd.) so bile dobro izvršene.

Tečaj za dekleta. V nedeljo 29. aprila se je vršil v risalnici tukajšnje meščanske šole tečaj za dekleta iz vsega Posavja. Tečaj je vodila ga. prof. Marija Stupca. (Osrednje vodstvo Dekliških zvez je priredilo s tem že četrti tak tečaj v tej seziji.) Vsi govorniki so svojo nalogo izvršno izvršili, kajti večina poslušalk (ki jih je bilo razveseljivo veliko število) je vstrajala do konca. Pohvaliti moramo požrtvovalnost vseh tistih, ki se trudijo vzgojiti iz naših deklet zdrave, močne, dobre in razumne žene, matere in gospodinje, kajti to je ob sedanjih razvratih več kot potrebno. Upamo, da se dekleta zavedajo svoje odgovornosti in bodo drugič še raje obiskali tak tečaj, vmes pa si bodo želele potrebno stanovsko izobrazbo iz svojih glasil »Vigred« in »Našega doma«.

Ustanovni občni zbor esperantskega kluba se bo vršil v sredo 2. maja ob 8 zvečer.

Cerklje ob Krki

Pevski koncert. Jeseni ob priliki pevskega tečaja je bilo ustanovljeno pevsko okrožje za vso dekanijo. To pevsko okrožje nastopi pri nas v nedeljo 20. maja. Dopoldne nastopijo pevci vseh zborov skupno pri sv. maši, popoldne pa v dvorani vsak pevski zbor zase in nato še vsi skupaj.

Nekaj neverjetnega. V vinorodnih krajih se ljudje za travnike, njive in živinorejo ne brigajo mnogo. Potem takem je umljivo, da so tudi v našem okraju cele obsežne občine, kjer ne boš našel niti ene gnojne jame. Naši Cerkljanci so se pa zadnje dni splašili, kajti naenkrat je to dni šinila ljudem v glavo misel, da bi si zgradili gnojne in gnojnične jame. V enem tednu jih je narejenih pet. To je za vinoredne kraje nekaj neverjetnega. Na vsak način pa je to prav!

Gostovalci so tu z »Lepo Vido« igralci z Viča pri Ljubljani. Zadovoljni smo bili mi, pa kolikor mogoče tudi oni.

Brezplačni tečaj za vezenje se je vršil tu minul mesec. Singer, ki te tečaje prireja, koristi ljudem, a sebi pa tudi, ker prodaja šivalne stroje. — Skoda, da se dekleta marsikje prenalo poslužijo ugodne prilike!

* * *

Zreče. Gospod veliki župan mariborske oblasti je dne 28. aprila uradno obiskal Konjice. Okoli njega so se zbrali občinski predstojniki. Visoki gost si je popoldne ogledal tudi Zreče, kraj, o katerem interesenti pravijo, da je v prometnem oziru najnaprednejši v okraju konjiškem.

Iz železniške službe

Po rešenju generalne direkcije drž. železnice v Belgradu so premeščeni iz direkcije v Ljubljani 1. k običnemu oddelku generalne direkcije v Belgradu: Vračko Karol, uradnik II. kat. 3. skupine; Pretnar Kazimir, uradnik II. kat. 4. skupine in Kušar Angelica, uradnica III. kat. 3. skupine. — 2. k direkciji v Sarajevu: uradnik II. kat. 3. skup. Masle Zvonimir; uradniki II. kat. 4. skupine Bitene Anton, Košca Ivan, Jermojčič Anton; uradniki III. kat. 3. skupine Glažar Viktor, Zupanc Viktor, Zupen Otton, Cvar Vladimir, Stancer Leon, Klemenčič Milovan; uradnik III. kat. 4. skupine Makovec Alojzij.

Glasba

Koncert pevskega zbora Ljubljanske Glasbene Matice. Pevski zbor Glasbene Matice priredi v ponedeljek 7. t. m. po povratku iz koncertne turnee po Češkoslovaški koncert v Unionski dvorani s sporedom, katerega je izvajal na turneji. Vstopnice bodo od srede 2. maja dalje v predprodaji v Matični knjigarni.

Sporti

VPRAŠANJE NOGOMETNEGA PRVAKA V LJUBLJANI SE NI REŠENO.

Primorje : Slovan 3:0 (1:0).

Letošnja nogometna prvenstva sezona je potekla izredno napeto. Posebno oster boj gre za prvo mesto. Nedeljska tekma, ki bi naj prinesla končno odločitev, je sicer končala z zmago Primorja, vendar doseženi rezultat ne zadostuje klubu, da bi se plasiral na prvo mesto. Zgodilo se je nekaj, kar je menda edinstveno v zgodovini nogometa. Oba aspiranta na prvo mesto, Ilirija kakor tudi Pri-

Pomagajte Bolgarom!

Darove sprejema upravništvo »Slovenec«.

Plavolaske in črnolaske

so istega mnenja, ker

ELIDA SHAMPOO

deluje čudodelno. — Svilenkasti lasje!

morje imata ob koncu prvenstva ne samo isto število točk, temveč tudi isto razliko golov. Ker pa ne moreta biti dva kluba prvaka, se bo morala tekma Ilirija : Primorje ponoviti in šele takrat bo padla končnooljajna odločitev.

Za tekmo je vladalo precejšnje zanimanje. Igra sama je pokazala moštvo Primorja v slabi luči. Moštvo Primorja je s par izjemami igralo napram svojemu žilavemu nasprotniku docela podrejeno vlogo. Slovan je bil ne samo enakovreden, temveč v prvi polovici absolutno nadmočen protivnik. Slovanu se je nudilo dovolj briljantnih prilik za scortanje, vendar je pokazal forward v odločilnem trenutku preveliko brezglavost. Poleg tega je na igralce Slovana skrajno depimujuče vplivala pristranost sodnika, ki je dovolil Primorju uporabo vseh sicer nedovoljenih sredstev, igralce Slovana pa kaznoval za vsako malenkost. Disciplina Slovanovcev je bila res občudovanja vredna — brez vsakih protestov so sprejeli še tako nepravilno dosojene kazni. Marsikateri drugi klub bi najbrže pri takem sojenju zapustil igrišče — in to popolnoma upravičeno. Od treh golov, ki jih je dosegel Primorje, je bil samo drugi regularen — prvi je padel nato, ko se je Primorjaš Erman očitno dotaknil žoge z roko, tretji gol je bil pa klesihen primer off-side.

Moštvo Slovana je igralo požrtvovalno. Posebno pohvalo zasluži srednji krilec Volkar, ki je opravil naravnost nadčloveško delo. Izvrstna sta bila tudi branilec Flak in napadalec Cirovič. Primorje je imelo svoje najboljše moči — Zemljaku in Slamiču ter obeh branilcih. Rezultat sam je docela nerealen.

Poglavje zase je tvoril zagrebški sodnik gosp. Vučelič. Toliko napak ni napravil v Ljubljani še noben sodnik. V slučajih, ko je mogel tudi lažik konstatirati nepravilnost Primorja, je sodnik enostavno narekoval kazni proti Slovanu. Obramba Primorja je porabljala vsa mogoča sredstva. Slamič je v II. polovici v kazenskem prostoru enostavno ustavljal žogo z roko, Cirovič in Ključec sta parkrat vzela branilca Primorja v »klesče« — sodnik je, namesto da bi narekoval enajstmetrovko proti Primorju — kaznoval Slovana Gospodu Vučeliču pripada vselakor zauga, da je bila občinstvo tako razdraženo. Čudimo se upravi LNP, kako more dovoliti, da sodijo naše tekme izvenljubljanski sod-

niki, ko ima doma dosti sodnikov, ki so, četudi se v slabi formi še vedno za par tisoč odstotkov boljši in kar je glavno, objektivnejši.

SK Reka : SK Krakovo 6:1 (2:0).

Absolutna premoč Reke, igralci Krakova so se odlikovali le v nesportnem obnašanju, kar je imelo za posledico, da je bil en igralec izključen.

MARIBOR. Čakovec : Železničarji 4:0. Zaslužena zmaga gostov.

CELOVEC. Ljubljana : Celovec 2:1 (2:0). Re-rezentanca Ljubljane je bila sestavljena iz osem igralcev Ilirije in treh igralcev Hermesa. Naše moštvo je predvedlo krasno igro in bilo v očitni premoči. Da ni bil poraz Celoveca večji, je pripisovali skrajno pristranskemu, dobro znanemu sodniku g. Samoniggu. Gole sta zabil Zalogar in Šiška. Častni gol za Celovec je sledil iz povsem neutemeljene enajstmetrovke.

ZAGREB. BSK : Hajduk 3:1 (1:1). Kvalifikacijska tekma za srednjeevropski pokal je končala s porazom državnega prvaka Hajduka. BSK je igral odlično in je posebno v drugi polovici dominiral. Izborna je bila napadalna vrsta, ki je zadala Hajdukovi obrambi izredno veliko posla. Odlikovala se je tudi krilska vrsta. Hajduk je imel glavno oporo v ožji obrambi.

BELGRAD. Wacker (Dunaj) : Jugoslavija 2:1 (1:1).

GRADEC. Gradec : Zagreb (2:0 (2:0)). Zagrebčani so povsem odpovedali. Zmaga domačinov je povsem zaslužena.

Darovi

Za Bolgare. Tekom včerajšnjega dne je prejela naša uprava naslednje darove: 1. Slov. zidar-ska zadruga 50 Din, Neža Čadež 10 Din, faktor Klovor 30 Din, Neimenovana 50 Din, Hranilnica in posojilnica Kamnik 200 Din, Neimenovana 40 Din, Alojzij Košmerlj, kaplan, Trebelno, 50 Din, Hranil-nica in posojilnica Trebelno 50 Din.

Častni predsednik ljubljanske borze Dragotin Hribar je daroval za Bolgare 1000 Din. Denar se odpošlje obenem z darom borze bolgarskemu poslanstvu v Belgrad.

štval članarina je urejena takole: Podporni člani plačajo letno Din 20; redni člani, ki so fizične osebe, letno Din 50; juridične osebe pa vsaj Din 100 na leto; dobrotniki društva plačajo na leto Din 500 ali enkrat vsaj 5000 Din; ustanovniki plačajo na leto Din 1000 ali enkrat vsaj Din 10.000; pokrovitelji pa plačajo na leto Din 5000 ali enkrat vsaj Din 50.000. Naslov: Ljubljana, Univerza. Poštni ček. račun št. 12.368.

★ **Umrli** je v nedeljo v Poljanah nad Škofjo Loko mati rajnega dekana v Trnovem dr. Jožefa Kržišnika v starosti 91 let.

★ **Obletnica** po pokojnem triglavskem župniku Jakobu Aljažu bo jutri, v sredo, ob pol 11 na Doviem.

★ **Tebe Boga hvalimo.** Pravkar je izšla v lepí opremi hvalnica sv. Ambrozija v spomin 30 letnice, odkar vlada ljubljansko škofijo presvetli g. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Uglasi jih je vseh 29 točk za enoglasni in četverglasni mešani zbor z orglami. Zložil Jos. Lavtizar, župnik v Ratečah na Gorenjskem. Dobiva se pri njem in v knjigarnah. Cena s poštnino vred 10 Din.

★ **Legitimacije za duhovnike-upokojence.** Po uradniškem zakonu imajo vsi (tudi duhovniški) upokojenci pravico do trikratne polovične vozne karte na leto. Vseh kategorij upokojenci imajo že svoje legitimacije, samo duhovniki še ne, ker tozadevni dovolilni odlok še do zdaj ni prišel iz Beograda. Prosimo prav lepo ravnanje državnih železnic v Ljubljani, oddelek VI., naj blagovoli storiti potrebne korake, da se bo zadeva pospešila.

★ **Poroka.** Včeraj se je poročil v Laškem g. inž. Tonče Homan, rudniški obratovodja, z g. Albinco Tatino, edinko uglednega mesarja in hotelirja. Priči sta bili gg. inž. Loscort, rudniški ravnatelj v Zagorju, in Osolin, veletrgovec v Laškem.

★ **Razpis.** Oblastni odbor mariborske oblasti razpisuje mesto finančnega jurista. Zadeva se praktični izpit iz finančne stroke in izpolnitev pogojev, predpisanih v §§ 4 in 7 službene pragmatike za nameščence mariborskega oblastnega odbora. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z vsemi prilogi, v zmlu § 11 navedene uredbe, je predložiti najkasneje do 1. junija 1928.

★ **Izseljevanje v Kanado** je za letos skoro dovršeno. Kakor smo že poročali, je bilo radi neznanih telesnih hrib mnogo zavrženih v Parizu, Antwerpnu, Cherbourgu ali Hamburgu. Vsi ti imajo pravico do povračila cele vplačane vozarine. Ako bi se katero parobrodno podjetje branilo vrniti celotno vozarino, posreduje na zahtevo izseljeniški nadzornik v Ljubljani. Nadalje se opozarjajo prizadeti na določilo tar. post. 55 zakona o takсах in pristojbinah, ki se glasi, da se osebam, katerim inozemske oblasti in predstavniki zabranijo nadaljnje potovanje ali vstop v njih državo, kakor tudi osebam, ki se v 10 mesecih vrnejo nazaj v našo kraljevino, povrne vplačana taksa 250 po odbitku redne takse 10 Din. Onim, ki prostovoljno opuste potovanje, se taksa ne vrača. Tozadevne prošnje je, sklicevaje se na navedeno tar. postavko in na člen 72 taks. in prist. pravilnika, vsaj 90 dni po vrnitvi v domovino vložiti na onem okrajnem

glavarstvu, katero je izdalo potni list. V prošnji je navesti, zakaj se izselitev ni vršila in je isti priložiti potni list. V spornih slučajih daje potrebna pojasnila izseljeniški nadzornik F. Fink v Ljubljani.

★ **Županova jama pri Grosupljem**, v kateri se blišči na tisoče krasnih kapnikov, je privlačna sila za vse ljubitelje narave. Kupujte srečke v korist ureditve »Županove jame«, ker s tem pripomorete k nadaljnji ureditvi.

★ **Naročeni telefonski pogovori s Avstrijo v času močnega telefonskega prometa.** Po odloku ministrstva štev. 11.246 z dne 26. marca so od 1. aprila 1928 naprej naročeni telefonski pogovori med našo kraljevino in Avstrijo dovoljeni tudi tedaj, kadar je močan promet, to je med 8 in 21. Za naročeni triminutni pogovor v času močnega prometa je določena trikratna pristojbina za navaden pogovor. Promet ob nedeljah in praznikih se ne smatra za močan promet. Zato se ob takih dneh ti pogovori ne morejo vršiti. Iz tega vzroka in pa v zmislu odredbe mednarodnega svetovnega komiteja se tudi računa mesečna naročnina za pogovore v času močnega prometa samo za 25 dni. Prav tako se tudi zaračuna 25 dni za mesec, če se pristojbine vrnejo.

★ **Z mosta v Krškem** je skočil v Savo v petek proti večeru brivec Rodič iz Zagreba. Očividci pripovedujejo, da je nekaj časa plaval, valovi pod bolnico pa so ga pogoltnili. Pretekli ponedeljek je še poravnal pri župnem uradu pristojbino za očetov grob na »novem« pokopališču, potem se je nastanil pri »Kuneju« na Vidmu, odkoder so ga videli zadnje dni večkrat pohajati čez most. Vzrok samomoru je najbrž duševna zmedenost ali pa neozdravljiva bolezen.

★ **Velik požar v Bosni.** V soboto ob 2 zjutraj je nastal v Visokem v Bosni velik požar v poslopju Usnjarske zadruge. Ognjegasci niso mogli pravočasno pogasiti ognja, ker niso imeli potrebnih in modernih priprav. Uspelo jim je le, da so rešili hiše bližnjih prebivalcev, ki so zelo majhne in pokrite z deskami. Škoda znaša 200.000 Din.

★ **Birmanska darila** po znižani ceni. Luka Vilhar, urar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 36.

★ **Pri ljudeh s slabotnim delovanjem srea** povzroči časa naravne »Franz-Josef« grenčice, zavžita vsako jutro na tešče, brez naporno, lahko odvajanje. Strokovni zdravniki za srčne bolezni so dospeli do prepričanja, da naravna »Franz-Josef« voda zanesljivo in brez vsake težkoče učinkuje celo pri težkih slučajih srčne zaklopnice. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in speerijških trgovinah. 3823

★ **Kdor ima obveznice »Vojne škode« (ratne štete)** se opozarja, da v lastno korist javi pismeno svoj naslov Gospodarski pisarni dr. Ivan Černe, Ljubljana, Miklošičeva 6-I. Dobi zelo važna pojasnila brezplačno. Znamka za odgovor! 3778

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

Jutri imajo nočno službo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

* * *

○ **Krščansko socialistično delavstvo** v Ljubljani ima danes, na svoj praznik dela, ob osmih zjutraj pri velikem oltarju v frančiškanski cerkvi sv. mašo, katero daruje tov. dr. p. Angelik Tominec. Ob 9 dopoldne v Rokodelskem domu zborovanje v proslavo prvega maj-

nika. Ob 2 popoldne odhod izpred šentpeterske cerkve k Sv. Jakobu ob Savi, kjer bo skupno s tovariši iz Vevč in okolice prijateljski sestanek. Krščansko socialistično delavstvo in člani »Delavske zveze« se k proslavi iskreno vabijo. — Prvomajski odbor.

○ **Narodni praznik** bomo praznovali — dan treznosti, ko bomo izrekli obsodbo nad najhujšim sovražnikom slovenskega naroda. Zato vsi na akademijo mladih in neustrašenih junakov abstinentov, ki bo v petek ob 8 zvečer v veliki dvorani Uniona. Vstop prost.

○ **Ameriški časnikar v Ljubljani.** Včeraj se je mudil v Ljubljani zastopnik velikega ameriškega časopisa »Chicago Tribune« mr. Larry Rue. Ogledal si je Ljubljano, o kateri se je zelo glasavo izrazil, zlasti pa se je zanimal za gospodarske razmere v Sloveniji. Obiskal je tudi naše uredništvo.

○ **Avtobusni promet v Ljubljani in okolici.** Da se ugotovijo smernice za rešitev tega vevlačnega vprašanja, se je vršilo včeraj, dne 30. aprila posvetovanje pri oblastnem odboru, ki so se ga udeležili zastopniki mestne občine, velikega župana, gradbenega ravnateljstva, državnih železnic, trgovske zbornice, zveze za tujski promet, okrajnega cestnega odbora za ljubljansko okolico in okoliških občin. Po referatu oblastnega odbornika prof. E. Jarca se je razpravljalo predvsem vprašanje, ali naj to akcijo izvedejo javni faktorji ali naj se prepusti privatni iniciativi. To zadnje mnenje je prevladalo, pri čemer pa naj bi oblast kontrolirala izvedbo organizacije zlasti glede zadostnega kapitala, glede primernosti vozil, voznega reda, tarifov in zavarovanja potnikov. Poudarila se je misel, naj bi mesto Ljubljana čimprej — morda po družbi električne železnice — vpostavila reden avtobusni promet zlasti na tistih progah, na katera se bo pozneje razširil tramvaj, to so proge do Viča, Št. Vida, Ježice, pokopališča pri Sv. Križu in Most.

○ **Lepa nedelja.** Po tolikih pustih in deževnih dneh se je vreme le usmililo Ljubljancem ter jim naklonilo prošlo nedeljo krasen dan, kakršnih zadnja dva meseca ni bilo dosti. Zjutraj se je sicer hotelo nekoliko kisati, padlo je celo par kapelj dežja, toda pozneje se je zjasnilo. Planine so se odgrnile in zažarele v solnce z vsem sijajem in številni planinci so imeli očitno izredno topel in lep dan. Ljubljana je v takih dneh kot izumrla: vse hiti ven! Tako tudi to nedeljo. Rožnik, ki se je že odel v pomladno zelenje, je vedno privlačna točka Ljubljancem, v takih nedeljah pa še posebno. Tudi ceste v okolico so bile polne izprehajalcev vsepovsodi, okoliške gostilne prenapolnjene, čeprav je bil datum precej visok v številkah. Zlasti proti Št. Vidu in proti Posavju se je kar trlo Ljubljancem; v Stožicah imajo namreč sv. Jurija za patrona in so imeli to nedeljo žegnanje. Proti Posavju je to nedeljo prvič vozil privatni avtobus, ki se je prav dobro izkazal; bil je ob vsaki vožnji prenapolnjen.

○ **Regulacija Muzejskega trga.** Kakor čujemo, namerava mestna občina že letos pričeti z deli za regulacijo Muzejskega trga. Potrebno bo seveda poprej pripraven sporazum z uršulinskim samostanom. Ko se regulacija

Sivi ali drap

Din 189[—]

Volka

Krekov trg

izvede, kar bi bilo železi, pridobi Ljubljana iz dosedanjega skromnega trga velik reprezentativen in krasen trg, ki bo dobil na pomenu zlasti še, ko zgradi oblastni odbor nameravan trakt ob Kranjski hranilnici.

○ **Zadružni zbor zadruge stavbnikov za Slovenijo v Ljubljani** se bo vršil v nedeljo 6. maja 1928 ob 10 v posvetovalnici zbornice, Beethovnova ulica 10. — Načelstvo. 3824

○ **Karamboli.** Na Dolenjski cesti se je zadel posestnik Ivan Mlakar iz Rudnika z vozom v tramvaj. Voz in tramvaj sta znatno poškodovana. — Pred glavno pošto sta trčila motociklist H. K. in kolesar J. Dekleva, ki je padel in se lažje poškodoval. — Na Zaloški cesti je motociklist F. B. podrl na tla nekega delavca. Delavec je dobil lažje poškodbe.

○ **Najdeno truplo samomorilke.** Pred kakimi štirinajstimi dnevi je neznanokam izgubila služkinja pri mesarskem mojstru Francu Novljanu v Ljubljani 17 letna Frančiška Bizjak, doma iz Kotredeža pri Zagorju ob Savi. Njen gospodar, kakor tudi sosedje, so domnevali, da je najbrže skočila v vodo radi domačih družinskih razmer. Ta domneva se je izkazala za resnično. V nedeljo 29. aprila popoldne so pri D. M. v Polju potegnili iz Ljubljane že napol razpadlo truplo, v katerem so spoznali pogrešano Frančiško Bizjakovo. Truplo so po komisionelnem ogledu prepeljali v mrtvašnico v D. M. v Polju. O samomoru so obvestili očeta Bizjakove.

○ **Aretirana zvodnica.** Pred dnevi smo poročali, da je policija izsledila in razgnala neki nočni brlog v mestu, kjer so se shajale razne ženske in moški. Ker je policija ugotovila, da je lastnica brloga, ali kakor ga je sama imenovala »salona«, izkoriščala tako svoje obiskovalce kakor tudi ženske in izsiljevala denar, jo je sedaj aretirala. V nedeljo zvečer je družba, ki je zahajala k njej, zopet prišla misleč, da bo mogla svoje početje nadaljevati, vendar pa je policija preprečila to in aretirala dve ženski. Ob razkritju te afere je bila izgnana iz mesta lahkoživka Tončka G., ki je morala v svojo domačo občino na Gorenjskem. Pred dnevi pa je bila zopet aretirana v Kranju, kjer je hotela nadaljevati svoj način življenja.

○ **V zaporu se je obesil.** V nedeljo popoldne je stražnik radi nekega incidenta aretirala nekega Frica P., ki trpi za živčno boleznijo. Dasi so mu na policiji odvzeli pas, samovoznik in naramnice, je Fric v zaporu le našel način za prostovoljno smrt. Raztrgal si je srajco v dolg trak ter se z njim obesil na železno pregrado line v zaporu. Stražniki so k sreči še o pravem času opazili, kaj Fric namerava in so ga sneli z okna. Na vprašanje, zakaj se je hotel obesiti, je dejal da zato, ker so ga »po nedolžnem zaprli«.

○ **Ogenj na Rožniku.** Na Rožniku se je v tako imenovani »Kozlerjevi dolinici« v nedeljo ob pol 2 popoldne zopet vnela stelja. Ogenj, ki ga je najbrž zanetil kdo z gorečo cigareto, je zavzel precej velik obseg: zgorelo je približno 1500 kvadratnih metrov stelje ter nekaj mladih dreves, vendar pa je škoda malenkostna. Ogenj so pogasili gasilci iz Spodnje Šiške.

○ **Obleke kemično čisti**, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Maribor

□ **Papežev nuncij Pelegrinetti v Mariboru.** Dne 9. in 10. maja bo lavantinska škofija praznovala svojo 700 letnico. Ob tej priliki bo med mnogimi drugimi cerkvenimi dostojanstveniki prišel v Maribor belgrajski papežev nuncij Pelegrinetti. Njemu na čast bo v dvorani Zadrugne banke družabni večer, na katerem bodo sodelovala vsa krščanska društva.

□ **Predsednik oblastnega odbora g. dr. Leskovar** nekaj dni ne sprejema, ker je odpotoval v Belgrad.

□ **Zbor mariborske Glasbene Matice** je snoči odpotoval na svojo turnejo v Svico. To je njegova prva pot v inozemstvo. Ko je vlak s peveci in pevskimi odhajal, se je zbralo na kolodvoru polno občinstva, da vošči Matici obilo uspeha. Zbor bo nastopil jutri v Bazlu, potem v Luzernu in Curihi, na povratku pa v Inostu. Ko se zbor vrne domov, bo z istim sporedom nastopil v Mariboru, pozneje pa v Celju in Ptuj.

□ **Mariborsko orlovsko okrožje** je imelo v nedeljo na vrtu dijaškega semenišča prosvetne in tehnične tekme, pri katerih je nastopilo nad sto fantov, članov Orla. Vsi tekmovalci brez izjeme so pokazali sijajne uspehe svojega delovanja. Člani orlovstva se pač zavedajo, kakšne dolžnosti jim nalaga organizacija in vestno izpolnjujejo vsa organizacijska pravila ter tudi v vsakem oziru napredujejo. Najbolje je uspel pri tekmah mariborski odsek, ki si je priboril prvo častno diplomu. Nekoliko za njim je odsek Slov. Bistrica in Sv. Benedikt v Slovenskih goricah, ki sta dobila pohvalna pisma in vsi drugi ustmene pohvale. Po tekmovalstvu se je vršilo zborovanje.

□ **Prosvetna zveza v Mariboru** naznanja, da predava v četrtek 3. maja na prosvetnem večeru vseučilišni profesor, arhitekt g. Vurnik o aktualnem stanovanjskem vprašanju, o »stanovanju malega človeka«. Predavanje bodo pojasnjevali skioptične slike.

□ **Pri javni borzi dela v Mariboru** je od 22. do 28. aprila iskalo dela 146 moških in 51 ženskih. Dela pa je dobilo 32 moških in 18 ženskih. Odpotovalo jih je 41, odpadlo pa 122. Pri tej borzi dobi delo: 24 hlapcev, 13 viničar-

Priznano
najboljša oblačila pri najnižjih cenah nudi
renomirana tvrdka
J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12

Le ena je priznala svoj strašni greh: zadušila je dete zato, da ne bi kdaj grešilo tako, kakor je on, ki jo je zapeljal.

Nekateri tovariši so odšli v grad, da si ogledajo še to in ono, drugi pa smo ostali na vrtu in čakali na odhod. Za rdečkasto streho kaznilnice se je bočilo nebo, modro in tiho, kakor da je prislunilo onostranstvu. Od nekod je prihajalo prijetno šumljanje, sladkobna vonjava se je razlivala preko mehkih trav; v rebri se je zibal cvetoči vrh drevesa, zlatokljun kos se je gugal na njem in klical večer izza gora. V dolini je pozvanjalo, vmes je bilo čuti padanje voda na skritem jezu, cvrkutanje žužkov, dolgočasno lajanje, kukanje sive ptice v logu... Jetnice so se vračale skozi cvetoči vrh, sklonjene in mirne; zlata zarja, ki se je razpustila nad stenami triglavskih gora, je osvetljevala sive, samotarske postave jetnic; polzela je za njimi počasi in previdno, kot da se boji trudnih, drsajočih korakov grešnih deklet...

Vlak je pošastno drvel v svetlo noč. Ni nam bilo do govorjenja; komaj smo čakali, da se je zasvitalo v daljavi mesto, nad katerim so se križali zelenkasti prameni; ognjena meglica je ostirala nejasne obrise visokih stavb in cerkva, le Marija na Rožniku je bila bela in čista kot še nikoli. Zvezda pod zvezdicami...

Za nami pa je ležala gorenjska stran, temačna in tuja. Daleč tam pod oblakovitimi planinami je moral biti oni grad z črnimi in mrzlimi kamricami, kjer venejo lepa dekliska lica, kjer hrepene jetnice po rumenem majskem solncu. Sirote! Kdo vas je oropal najlepšega, kdo vas je pahnil v greh in bedo, da se ne morete veseliti majskih večerov? Kdaj bo pozvonilo tudi k vašim šmarnicam, prelepim ter dehtečim po odpustčanju, ljubezni in milosti božji?...

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, dne 2. maja: MLADOST. Red C.
Četrtek, dne 3. maja: CYRANO DE BERGERAC. Red D.
Petek, dne 4. maja: Zaprto.
Sobota, dne 5. maja: Generalka.
Nedelja, dne 6. maja: HERMAN CELJSKI. Prem. abonma.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sreda, dne 2. maja: DEKLE IZ ZLATEGA ZAPADA. Premierski abonma.
Četrtek, dne 3. maja: Koncert za bolgarske pone-srečence.
Petek, dne 4. maja: TOSKA. Izven. Gostuje Marij Šimenc.
Sobota, dne 5. maja: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Torek, 1. maja ob 20. uri: RIGOLETTO. Ab. C. Kuponi. Znižane cene. Zadnjikrat.
Sreda, dne 2. maja ob 20. uri: LEPA PUSTOLOVŠČINA. Ab. A. Premijera.

Cerkveni vestnik

Mesečna obnova za duhovnike v Domu za duhovne vaje bo ta četrtek 3. t. m. ob 3 popoldne.
Bratroljina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek 3. maja v uršulinski cerkvi. Ob 5 zjutraj bo prva sv. maša, ob pol 6 pridiga in ob 6 sv. maša z blagoslovom za žive in rajne ude bratovščine. Vabimo častilce sv. Rešnjega Telesa, da se prav v obilnem številu udeležijo evharistične pobožnosti.

Prireditve in društvene vesti

Železničarsko glasbeno društvo »Sloga« ima svoj redni letni občni zbor v sredo, dne 2. maja 1928 ob 6 popoldne v društvenem lokalu (Ljubljanski dvor).

Pevski tečaj, napovedan za 5. in 6. maja, se ne bo vršil. Natančnejša poročila slede v okrožnici. — Odbor.

Za duha in srce

Zbor slovenske Glasbene Matice v Olomucu pred spomenikom jugoslovanskim vojakom.

Dr. Fr. Kos: Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku

Ko je po končani svetovni vojni izšel četrti zvezek monumentalnega Gradiva za slovensko zgodovino, je pač malokdo pričakoval, da bo v bližnjem času moglo iziti nadaljevanje. Kajti razmere, ki smo v njih živeli zadnjih deset let, so bile v splošnem tako nasprotno večjim znanstvenim podjetjem, da je treba v resnici občudovati idealno poštenost in odločni pogum založnice, Leonove družbe v Ljubljani, ki se ni pomislila nadaljevati z izdajo dela, o katerem je morala vedeti, da ji ne bo prineslo gmočnih koristi. Zavedala pa se je, da vidi naš narod samega sebe v nevarljivem zrcalu preteklosti.

Spominu dr. Franca Kosa je posvečena ta peta knjiga Gradiva, ki jo krasi lepa portretna risba avtorja od njegovega sina G. A. Kosa. Končno redakcija teksta pričujočega snopca pa je izvršil prof. Milko Kos, ki se je držal v glavnem istih smernic, kakor so bile začrtane že v prvih štirih knjigah Gradiva.

Kakor v dosedanjih, tako so tudi v tem zvezku, ki obsega zgodovino slovenskih pokrajin v razdobju 1201—1246, povzeti v skoro 50 strani broječem uvodu glavni rezultati iz naše politične in teritorialno-topografske zgodovine. Pri vseh teh zaključkih so navedeni točno tudi vsi viri, ki omogočajo natančno in podrobno kontrolo. Zelo hvalevredno je tudi, da je na kraju tega pregleda podal pisatelj kratek seznam najvažnejše pripovedne literarne literature, ki prihaja v večji ali manjši meri v poštev za zgodovino naših zemelj v prvi polovici XIII. stoletja. Uvod zaključuje abecedno urejena vrsta primarnih virov s kratko karakterizacijo vsebine in navedbo izdaje.

Glavni del pa obsegajo seveda registri, vsebinski izveščki iz listin, kronik in sličnih poročil, ki so napravljeni — kolikor moremo — že prvi hip pregledati — tako, da nam popolnoma nadomeščajo original. Vsa važnejša ali nejasna mesta pa so priobčena vrh tega tudi še v originalnem besedilu. Tu najdemo zopet celo zakladnico materiala za politično, gospodarsko in cerkveno zgodovino naših krajev in ljudi, ki so jim gospodovali. Bilo bi želeli, da bi to gradivo ne ostalo neizrabljeno. Ne mislim znanstvenikov, ker zanje je tak to delo podlage vsakemu nadaljnjemu raziskovanju, mislim namreč tudi na druge ljubitelje zgodovinskega, lokalno-topografskega študija, ki bodo mogli iz njega na globoko in široko zajemati. Založnica je želela vsem tem omogočiti nabavo Gradiva in je zato dolžila v subskripciji, ki traja še do binkošti, tako nizko ceno (165 Din), da so kriti komaj njeni dejanski stroški; na vsak način pa naj ne manjka Gradivo tudi v nobeni naših podeželskih prosvetnih in šolskih knjižnic.

Uporabnost dela povečuje — kakor tudi doslej — imenik v virih imenovanih krajev in oseb ter napram dosedanjim zvezkom znatno razširjeni »Sivni imenik, ki bo silno dobrodošel zlasti vsakomur, ki se hoče informirati o posameznih razvojnih panogah (n. pr. o cerkvah, denarju, kovnicah, pečatih, desetini, fevdih, merah, mitnini, o odvetništvu itd.). Seveda pa je težavno spraviti vsak podatek virov v točno in pregledno opredelitev. Vendar pa nikakor ne kaže v indeksu ločiti »burchgravius«-a od »purchgravius«-a; oba bi dejal pod pojem kastelana, ki figurira v kazalu zase, dasi je izraz točnejši nego »grajski grof«. Kraj »Cemenz« naj bi se v registru omenil pod Cernouz (Zrnovec), ker sloni virovno sporočilo na očividni pisni napaki.

Pri navajanju poročila Ulrika Lichtensteinskega neha pisatelj tam, kjer neha Jaksel, ki se naravno omejuje na podatke iz Koroske. Mi bi pa morali nasledovati po stolovskega truhadarja tudi še zgornjo, nekoč slovensko Mursko dolino, kjer nam opisuje viteza v obliki slovenske žene. Enako bi morali zasledovati tudi menihovo po Wolfr. Eschenbachovega Parzivala vse od Rogatca, Pluja in Celja dalje. — Zakaj rabi pisatelj neobičajne oblike: v Trbovlju, v Vetrinjah, Benečanje, Tržačanje, Slovenji Gradec (pa tudi Slovenjgradec), Ljubek (m. Lebek), ranjki mesto rajnik, raj-nik? Na zadnji (587.) strani navaja nekatere listine odn. regeste, ki se naj čitajo; želeli bi zraven kratkega pojasnila, zakaj naj se to zgodi.

Med 17 korporacijami, ki so s svojimi prispelki omogočile, da je prišla na dan V. knjiga Kosovega Gradiva, pogrésamo slovenske metropole. Naj Ljubljana to dvakratno popravi pri novem, šestem zvezku, o katerem upamo in želimo, da ga nam more Leonova družba čim prej nakloniti.

Kraljestvo božje

Pravkar je izšla nova številka tega nabožnnoznanstvenega časopisa. Uvodni članek je posvečen Kraljici majnika, Materi krščanske edinosti. Iz »Življenja svetnikov« Dimitrija Rostovskega je zaleta lepa vzhodna legenda o Marijinem potovanju na otok Ciper, kjer je živel škof Lazar. Marijino češčenje je prišlo z Vzhoda k nam! To češčenje je še danes trdna vez med katoliki in vzhodnimi kristjani. Nazorno nam priča o tem Atoš, eno izmed najstarejših in najvažnejših središč cerkvenega

življenja na Vzhodu. Poročevalec je lansko poletje obiskal zanimivo meniško republiko na halkidskem polotoku. — Devetdnevica v čast sv. Duhu nas v zmislu Leonove okrožnice uvaja v binkoštni čas ljubezni in edinosti. — Prof. Grafenauer (Skopje) nadaljuje poročilo o katoličanstvu v Srbiji in daje pregled o tamošnjih katoliških škofijah in župnijah. Članek o Sibiriji pojasnjuje verske in cerkvene razmere v tej deželi, ki ima še veliko prihodnost. — Prof. Grivec obravnava obširne zadnje okrožnice o cerkvenem edinstvu. — Med peštrim pogledom po svetu (iz življenja. — Vesti s krščanskega Vzhoda. — Glasnik. — Slovestvo) je treba posebej opozoriti na obširno oceno novega »Vodnika po Rusiji« (Berlin, 1928). Knjiga obsega zelo zanimive podatke in je izredno aktualna.

Srbske književne novosti

Jovan J. Babić: Književni ogledi, I. (Stamparija »Sv. Sava«, Bgd. 1928, cir., 102 str., 12 Din.) (Konec.)

Zadnja stvarca, o Aleksi Santiću, je malo bolj topla kot druge. Verna, izredno življenska dika tega mostarskega idealista, čistega lirika in redoljuba. Prve korake njegove nam riše Babić, pot v Ljubljano in Trst, njegovo kulturno-nacionalno delo doma, ljubezen do kmeta. Ponekod mi zazveni čisto gregorijevsko. Preprost, nevpiljan od zapadnih modernističnih šol (razen nekaj malega od Heineja in Uhlanda), jezikovno zvočen, v ritmu in dikiiji na višku. Človek bi skoraj jokal ob verzih:

»Ostajte ovdje! Sunce tujeg neba
neče vas grijati! K'o što ovo grije!
Gorki (grenki) su tamo zalozagi hleba
gdje svoga nema i gdje brata nije!»

Škoda, da je tako zgodaj odšel. Naj bo ta drobce kot spomin na 60letnico njegovega rojstva, ki jo bodo praznovali koncem maja. Splošna sodba: Knjiga je formalno zastarela, pisana čudno šablonsko, brez emocije in poleta. Edino zadnji sestavek je malo sodobnejši. Izšla je čisto brez potrebe. Pa so obljubljeni še nadaljni zvezki.

Velmar Janković: Duhovna kriza sadašnjice (Ponatis aktualnega eseja iz: Novih vidikov; 15 str., cir., Bgd.), Sv. Popović: Izvodi iz istorije književnosti srpske-hrvatske-slovenačke (Učna knjiga za višjo gimnazijo, izšla v Skoplju, ki naj bi bila nekak zbornik izrganih del iz vseh treh naših literatur. Pa je čudno neuspela). Novak Franjo: Jovo Omišljanin u Rogožarki Slatini (Poučni zabavnik; Rog. Slatina, velika 8°, 94 str., 26 slik, 30 [40] Din.). Lena Pop-Hristić: Ženi od žene (Cvijanović, Bgd., cir., 6 Din.). Zmaj J. Jovanović: O deci i za decu (Izbrane dečje pesmi s slikami, priredil Jasna M. Prodanović, 10. knjiga iz zbirke: Školski pisci, Geza Kohn, Bgd., cir.), Borivoje S. Stojković: Juda (Štiriđjanska natural. drama mladega Stojkovića, urednika letos osnovanega belgr. književnega štirinajst dnevnika: Književna kritika; izdala »Omladinska Matica«, Bgd., cir., 240 str., 20 dinarjev). Draško Ivanović: Sanko ili sviračeva ljubav (Nekak domači mehak romantični baletski libreto, vzlet iz zaječarskega muleja; Bgd., cir., 10 Din.). Jovan M. Matović: Oreol mojih misli (Filozofiranje v maksimah ko Bože Kneževića, samo bolj puhlo; Čačak, cir., 10 Din.). Damjan V. Rašić: Kroz rat — za slobodu (Več ali manj privlačni zapiski iz Velike vojke; Bgd., cir., 15 Din.). Milan Sević: O našim ljudima, velikim i malim (Kronološki pregled močnejših osebnosti srbskih s prosvetno-književnega polja; samozaložba, Bgd., cir., 25 Din.). R. Kraft, Ebing — A. Mol: Sadizam (prev. dr. A. Telebaković), Tone Kamenjak: Sumraci pod Učkom (Zbirka 20 ertic mladega istrskega učitelja-emigranta; Split, lat.). Ernest Radečić: Kad se užge mlada krv (Snop novelice s predgovorom istrskega pesnika Kataliniča-Jeretova; Trst, lat.). Janko Tufegdžić: Bespuća i bludnje (pesmi, Bgd., 45 str.). Drag. N. Ivanović: Strmoglavija ili Domanović Radoje u proširenoj stradiji (Duhovita sodobna satira; 8°, cir., Bgd., 62 str., 10 Din.). Timočka Krajina (Izdalo: Udruženje Timočanov in Krajincev; petnajst člankov; Geza Kohn, Bgd., 124 str., cir., 30 Din.). Ivan S. Pavlović: Iz naše ofenzive 1914. g. (Zgod. studija boja na Krstacu nad Požogo). William Blake: Venčanje neba i pakla (prev. S. Stefanović, Cvijanović, N. Sad, 29 str., 10 Din.). Knjiga o Isusu Hristu (izdala Hrišćanska Zajednica Mladih Ljudi v Bgd.). St. Jaramaz: Ogrevi (pesmi s predgovorom Danice Marković; Sremski Karlovec, 18 Din.). Živko M. Stanislavljević: Gonjenje nakon crske bitke, Milorad K. Ivanović: Plameni ljubavi (pes., Bgd.). Ivo Zic-Klacić: Večiti gresi (Negotini, cir.). Vasa P. Knežević: Pustoš i studen (»Svetlost«, Bgd., 10 Din.). Spomenica Petra Kotića (Ob 30 letnici vstopa v književnost najboljšega pripovednika Bosanske Krajine izdal odbor. Članki dr. V. Čorovića, M. S. Jovanovića, M. Karanovića).

Aprilska številka: Letopis Matice Srp. vsebuje članke dr. Alfreda Bazale (Prosvetno-kulturna sadržina), Pauline Lebl-Albale (Razvoj univerzitetnog obrazovanja naših žena), Milenka Gavrilovića (Zanatstvo), Boška Tokina (Pobeda režisera u sedmoj umetnosti). Mih. S. Petrova (Savremeni

umetnički život u Bugarskoj), dr. Dušan Stojanović (Homjakov i Kirjejevski), dr. Jovan Stefanović (Porodični votum u Francuskoj), A. Vidaković (Engleska književnost u 1927. g.), dr. Julka Hlapčević (Djorđević (iz praških dana Zofke Kvedrove), dr. Risto Jeremić (Bački Rusi) itd. Belgrad, 25. aprila 1928. Tone P.

Gostovanje Paula Wegenerja

Leonid Andrejev: Misel, drama v 5 dejanjih.

Sinočno gostovanje Paula Wegenerja nam je izmed vseh gostovanj, ki smo jih videli zadnja leta, izvzemši hudožestvenike, edino prineslo velik užitek in je dostojno predstavilo nemško gledališko kulturo. »Misel« smo pred tremi leti videli v domači predstavi, Wegenerjeva režija in igra doktorja Kerženceva pa je šele predstavila grozotno tragiko patološko se razkrajajočega človeka in jo uredila v drhtečo igro življenja. Paul Wegener je z lahkoto nosil težo igre in jo stop-

njeval v nešteti oblikovavnih registri — ni kjer nič narejenega, ničesar kjer bi se čutil sam študij — povsod se je bilo samo živo prešinjeno oblikovanje. Lahko rečemo, da igralec toliko izzorela, nič rafinirane igre pri nas še nismo videli. Ostala družba dostojno podpira dramo, dasi Wegenerja ne dosega, le gospa Strassemannova mu je po čistoti čustva in dobri igri mnogo bližja kot drugi. — Gledalci — ki je bilo že pred nekaj dnevi razprodano — se dolgo ni pomirilo in je Wegenerja navdušeno pozdravljalo. F. K.

Posmrtna kolektivna razstava Ivane Kobilce. Narodna galerija organizira kolektivno razstavo slikarskega dela rajne slovenske umetnice Ivane Kobilce in jo bo v kratkem otvorila v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani. Zato prosimo vse lastnike Kobilcinih del, ki so se že lani priglasili, naj dajo organom Narodne galerije svojo posest v svrhu razstave na razpolago, da se more čim popolneje pokazati življensko delo naše slikarice.

Posvetovanje o socialnem zavarovanju v Mariboru

Nismo hoteli pisati o tem zborovanju v Mariboru, ker smo smatrali, da stvari bolje služimo, če okrožni urad za zavarovanje delavcev, to največje socialno ustno, varjemo pred javno polemiko.

Ker pa so stvar drugi objavili in jo komentirali po svoje, je prav, da delavstvo, zlasti mariborsko, dobi pojasnilo. Temu naj služijo te vrste. Zborovanja samega se dotaknemo le toliko, kolikor zahtevajo posamezni očitki, v splošnem pa je veliko nujneje izpregovoriti o dveh zahtevah nekaterih mariborskih krogov, o delitvi urada in izplačevanju hranarine.

Zborovanje je sklicala uprava OUZD v Ljubljani. Povabila je zastopnike delodajalcev, delojemalcev in javnih oblasti na razgovor o vseh pritožbah in željah, ki so na dnevnem redu. Namen zborovanja po prav razumeli vsi drugi zastopniki delodajalcev in delavcev, je socialisti ne. Dočim so vsi drugi prišli le na dostavljena vabila, so se socialisti zbrali v Gambinovi dvorani in v strnjanih gručah po veliki večini nepovabljeni prišli v dvorano, da se je takoj opazilo, da nočejo mirno in stvarno razpravljati ampak jim je za demonstracijo.

Potek zborovanja

Tako je bilo že pred pričetkom konferenice jasno, da imajo socialisti namen zborovanje razbiti ali mu vsaj vzeti tisto obeležje, ki mu je namenjeno in pokvariti vtis resnosti. Uprava je mogla že z ozirom na to zborovanje odgovoriti ali pa zahtevati, da se nepovabljeni odstranijo. Da pa se izogne vsem očitkom, je predsednik kljub temu — kot bi gornje okolnosti ne opazil, — zborovanje otvoril. V uvodnih besedah je naglasil, da je to uradna konferenca, ki naj obnovi stik s tukajšnjimi člani zavoda in uprava ima namen poučiti delavce in podjetnike o trenutnem stanju zavarovanja. Posamezne osebe pritožbe in slučajni pa na zborovanje ne spadajo. To je predsednik posebej poudaril, ker se je že na prejšnjih zborovanjih videlo, da socialisti pred vsemi udeleženci v kričeh barvah slikajo posamezne pritožbe, na katere uprava, ker ni pri rokah podatkov, ne more takoj odgovorjati in tako s tem ustvarijo nerazpoloženje in pokvarijo namen posvetovanj. Poleg tega se take pritožbe itak morajo še posebej prednašati in obravnavati z vsakim prizadetim posebej. Zato je predsednik prosil, naj se glede teh stvari javijo posamezniki pri ravnatelju po zborovanju. Že tu so socialisti dvignili hrušč in trušč, ki se je ponavljal tudi med ravnateljevim referatom. Niti sami socialistični voditelji niso mogli pomiriti svojih nediscipliniranih kričev. Če je referent omenjal slabe strani zakona in ustroja zavarovanja, so vpili na upravo, ko pa je prešel na velike socialne uspehe, ki jih je zavarovanje kljub težkim razmeram že doseglo, so pa trdili, da uganja demagogijo. S takimi ljudmi potem ni več mogoče resno govoriti.

Socialisti so pojasnila ovirali

Dnevni red zborovanja je bil: 1. splošno stanje, 2. posebne zahteve Maribora, zlasti delitev urada in izplačevanje hranarine. Ker so pa socialisti viharno zahtevali debato že po prvem poročilu, so s tem drugi del razprave preprečili, tako da sta predsednik in ravnatelj o teh točkah mogla govoriti le toliko, kolikor sta jih vpletla v odgovore na posamezna vprašanja. Če sedaj »Delavska politika« trdi, da se je uprava hotela ogniti tem točkam, moramo ugotoviti, da to ni res in da so socialisti sami krivi, če se ravno glede teh stvari ni bilo mogoče razgovoriti s potrebno stvarnostjo. Saj so celo svoje lastne govornike prekinjali in motili.

Med zborovanjem je prišlo v dvorano še vedno več socialistov, nepovabljenih seveda, ki so končno hoteli izsiliti glasovanje glede izplačevanja hranarine in delitve urada. Predsednik glasovanja ni mogel pripustiti in je zaključil. Če je zborovanje končalo le z delnim uspehom, ni krivda na strani sklicateljev, udeleženci iz socialističnih vrst jo morajo vzeti nase.

Delitev okrožnega urada

Glede dveh njihovih najvažnejših zahtev moramo ponovno pripomniti sledeče: O delitvi okrožnega urada je mogoče govoriti samo s številkami v rokah. Predsednik je to točno

naglasil. Številke danes povedo, da bi delitev bila za zavarovanje škodljiva in da bi bila deljena okrožna urada za mariborsko in ljubljansko oblast oba pasivna in sicer mariborski še veliko bolj pasiven kot ljubljanski. Kdor zahteva delitev, mora dokazati, da bo deljena zavarovanje moglo vršiti svojo nalogo vsaj tako dobro, kolikor to more v sedanjih organizaciji. Kakor hitro bodo razmere take, da bo urad mogoče deliti brez škode za stvar samo, pa bo uprava urada zadnja, ki bi hotela delitev ovirati.

V tem pogledu so vsi napadi na sedanjo upravo nestvarni. Kajti ona ni izvedla centralizacije, niti ni sodelovala pri pripravi veljavnih zakonov. Socialisti sami so za te ukrepe veliko bolj odgovorni kot sedanja uprava OUZD. Imen socialističnih voditeljev Jakliča in Bukšega sta v tesni zvezi s sedaj veljavnim zakonom in ustrojem zavarovanja. In naj gospodje socialisti naslove svoje tožbovne pritožbe.

Izplačevanje hranarine

Kritika izplačevanja hranarine po čerkovnem uradu pa med delavstvom temelji na nepoučenosti, med voditelji pa na demagogiji. Vsakdo, ki ima z našim visoko kulturnim delavcem opravka, ve, da si ta ne želi imeti veliko neprijetnega stika z bolniško blagajno. Delavec hoče, da dobi vse, kar mu je zavarovanje dolžno, na čim lažji način. Delavec zahteva, da zavarovanje hodi za njim, ne on za zavarovanjem. Denarne dajatve zato mora delavec dobivati kolikor mogoče brez sitnosti, potov, ubijanja časa in moledovanja. Če mora delavec vsak teden postaviti po celo dopoldne pri blagajni in kot beač čakati na denar, ki mu po zakonu gre, je gotovo to poniževalno in skrajno neprijetno. Neprijetno za zdravega, kaj šele za bolnega delavca in kaj šele za delavčovo družino, v kateri se je naselila težka bolezen, kjer včasih ni ne časa ne človeka za čakanje na denar.

Delavčeva korist in fast zahteva, da se vse zavarovanje čim tesneje prilagodi njegovi osebnosti. To se zgozi nedvomno v veliki meri, če zavarovanje samo denarne dajatve dostavlja naravnost delavcu na dom.

Poleg tega je treba navedeti, da nakazovanje po pošti zahtevajo tudi drugi upravni in gospodarski razlogi. Če se izplačuje pri blagajni, mora biti tam na razpolago gotovina. S tem leže stošišči mrtvi, brez obrestovanja. Dokler je ležala v blagajnah ekspozitur gotovina, smo imeli skoro redno vsako leto kak vlom in tatvino. Ali naj bo delavski denar tatvovan na razpolago? Uprava rabi za nakazovanje po celi Sloveniji komaj šest uradnikov. Izplačevanje pri blagajni zahteva pa pri vsaki ekspozituri najmanj po enega, pri večjih pa po dva uradnika. Razlika na upravnih stroških si lahko vsak sam izračuna.

Posebej je treba poudariti dejstvo, da izplačevanje pri blagajni pride v poštev samo za tisto delavstvo, ki staneje v neposredni bližini sedeža urada. Za vse drugo delavstvo se nujno morajo denarne dajatve nakazovati po čerkovnem uradu. Torej bi bil za to potreben dvojen sistem nakazovanja. Glede Maribora je treba naglasiti, da pride izplačevanje v poštev samo za eno tretjino delavstva mariborske ekspoziture. Za drugo delavstvo bi ekspozitura morala nakazovati po čerkovnem uradu. Nakazilo bi romalo v Ljubljano na čerkovni urad in od tu nazaj na naslovnik. S tem bi ostali dve tretjini delavstva prešli svoje dajatve za celih šest dni kasneje kot prva tretjina in za tri dni kasneje kot prejema danes vse delavstvo.

Najmočnejši dokaz, da je nakazovanje po čerkovnem pravilo, pa je dejstvo, da je s tem načinom delavstvo zadovoljno in da je veliko manj nerednosti in pritožb, odkar je urad apeljal ta način izplačevanja.

Uverjeni smo lahko, da bo tudi mariborsko delavstvo kmalu uvidelo dobre strani te upravne reforme in se je bo z veseljem oklenilo.

»Celo« Del. politika priznava, da imajo posvetovanje z interesi v vsakem slučaju svoj dober uspeh. Nikar naj torej socialisti ne motijo in kvarijo teh prireditev, če jim je resno za propagando in popularizacijo zavarovanja. Saj nič ne vemo, kake borbe nas še čakajo, vemo pa, da naše zavarovanje ni prešlo preko vseh nevarnosti in bomo še morali klicati delavstvo na branik te največje socialno zdravstvene ustanove.

Sveta življenje in vrvenje

Zenitna ponudba začetek — vešala konec

Pred 20 leti je čitala 19 letna licejka Marija v nekem listu ženitno ponudbo. Pravi, da slučajno. Imela je samo še neprijazno mačeho, bila je torej brez doma. Zato je na ženitno ponudbo poslala pismo. Kot ponudnik se je oglasil 50 letni gimnazijski profesor Lepeška iz Piska. Sešla sta se na prvo svidenje v Pragi in takoj prva noč je bila ženitna noč. Čez nekaj mesecev je bila poroka, ker se je nevesti mudilo in čez 4 mesece je prišla na svet hčerka. Profesor je otroka zasovražil in obenem mater, ker je menil, da ni oče. Poslej je bil zakon samo navidezen, ozračje v hiši je bilo polno medsebojnega sovraštva in zlobe. Hči mora iz hiše. Peklo se vleče dvajset let. Zena in mož kršita zakonsko zvestobo. Zena toži slednjic na ločitev. Dne 6. septembra 1927 zvečer je prof. Lepeška, po srditem prepiru z ženo, čital članek o gospe Grosavescu (ki je ustrelila svojega moža, opernega peva Grosavesca). Za hrbtom se mu je približala žena in ga iz neposredne bližine ustrelila v glavo. Pri zaslišanju je gospa Lepeška svoje dejanje priznala. Tudi pri glavni razpravi minulo soboto ni tajila, a se zelo spretno zagovarjala, češ da je bila vsled dolgega mučeništva in moških groženj brez uma. Sodišče jo je spoznalo krivo zavrtnega umora in jo obsodilo na smrt na vešalih.

Na Dunaju jedo pse in mačke

Nemci radi dražijo Italijane z nazivom »Katzenmacher«, češ da jedo mačke. Toda kakor se zdi, jim bodo Lahi kmalu lahko vračali milo za drago.

Te dni se je na Dunaju vršila razprava zaradi kraje mačk. Tožitelj je bil Evgen Petrich, ki je obtožil Georga Zellerja, da mu je ukradel njegovo lepo, progasto mačko. Zeller da je bil z dvema mačkama v gostilni. Zeller je rekel, da je imel v gostilni samo eno mačko, ki mu jo je bila podarila neka gospa Swoboda. Druga mačka ni bila njegova. Sodnik: Kje pa imate tisto mačko? Bomo lahko takoj ugotovili, če je žival tožiteljeva. Toženec: To pa ni več mogoče, mačke ni več. Sodnik: I kam pa je prešla? Toženec (v zadregi): Pojedel sem jo. Zato mi jo je gospa Swoboda tudi podarila. Sodnik je nato prečital policijsko poročilo, ki pravi, da je Zeller, ki je oče treh otrok, že tri leta brez dela. Sebe in družino preživlja večinoma z mačjim in pasjim mesom. Ljudje, ki ga poznajo, mu nosijo svoje domače živali, katerih so se naveličali. — Priče so vse toženčeve izpovedbe potrdile in je bil mož oproščen.

Sveta četa proti roparjem

V dolgotrajnih meščanskih vojnah na Kitajskem se je silno razpaslo roparstvo. Vojaki, ki so se v tej ali drugi armadi naveličali službe, se zbirajo v trope in ropajo. Proti njim si je narod ustanovil samopomoč. Budiistična vojaška sekta »Sveta četa bratov čednostne poti« je prevzela nalogo, da roparstvo zatire. Člani nosijo rdeče plašče in na rami uvezene svoje znake. Oboroženi so le s sulicami, meči in bodali. Strelnega orožja ne marajo, češ da je to tuje orožje prineslo Kitajski prekletstvo. Nove člane sprejemajo v četo s posebnimi verskimi obredi. Hladnokrvnost novince preizkusijo na ta način, da ga eden izmed četašev, klečečega, udari s hrbtom meča za tilnik. Ako novinec pri tem niti z očmi ne trene, ga sprejmo. Vsak mora priseči, da se bo slepo pokoril poveljem voditeljev. Ti »svetočetniki« so neizprosni na svojih pohodih proti roparjem; usmiljenja ne poznajo. Kdor jim pride v roke, mora umreti. Svoj napad izvrše vedno tako nepričakovano in brzo, da roparji za streljanje nimajo časa. Roparji so razpisali nagrade po 2 dolarja za vsak par ušes svojih rdečih nasprotnikov, toda nobene ušesa še niso dobili. Roparji imajo tak strah pred rdečkarji, da zbeže, če le od daleč opazijo kak oddelek. Za ljudstvo, pa tudi za inozemce so sveti četniki velika dobrota; zato

jih ljudstvo v vsem podpira in prehranjuje. Ob zgornjem teku reke Yangtse je roparstvo domalega zatrto.

Moda, narodno gospodarstvo in zdravstvo

O sedanjih modi in njenih učinkih na narodno gospodarstvo in zdravstvo razpravlja v »Deutsche Medizinische Wochenschrift«, Leipzig, higienik in fiziolog prof. dr. Max Rubner. Piše:

Ce sodimo vedno izpreminjajočo se modo z narodno-gospodarskega stališča, vidimo, da požre ogromne vsote narodnega premoženja; z uvozom svile in volne tlači trgovinsko bi-

K francoskim volitvam. Od leve na desno: Marin, Briand, Herriot, Leon Blum (propadel) in Cachin (komunist).

lanco. Za parfume, puder in šminke izdaja Amerika več nego za celokupno znanost.

Zenska ima začudo močno voljo, da spravlja tudi prehrano v službo mode, ki zahteva tačas »ravno črto«. Statistično se sicer ne da dokazati, vendar je pa brez dvoma res, da število debelih ljudi po mestih zelo pada. Sport in pa pomanjkanje imata znaten vpliv, vendar je pa gotovo med ženstvom mnogo takih, ki so svojo mršavost dosegle s stradanjem in z drugimi sredstvi zgolj modi na ljubo. Mršavost se doseže na račun mišic in maščobe. Pri mladini se vrši debelenje in hujšanje, ne da bi se delale kake gube; pri starejših osebah pa koža ni več tako elastična in shujšanje povzroča gube. V vsakem slučaju mršavost škoduje lepoti in zdravju, kakor seveda tudi preobila debelost ni ne lepa ne zdrava. Srednja mera je najboljša. Maščoba v podkožnem staniču ohranja toploto; razen tega maščoba v težki bolezni, pri težavni prehrani in silnem pomanjkanju ohranja življenje.

Telesno perilo pod vplivom mode skoraj izginja. Obleka, ki se ne pere, se neposredno

V Berlinu imajo na cestah posebne telefonske aparate, da obveste policijo, če se kaj pripeti.

dotika kože. To je proti vsem pojmom snage in higijene. Vse gre za zunanost in marsikako dekline nima niti spalne srajce.

Do kolen proste noge so pokrite le s tenkimi nogavicami, ki ne branijo niti pred prahom, kamoli pred mrazom. Čevlji so istotako nehigijeni, protinaravni; ne ščitijo noge pred mrazom in vlago, členkom ne dajejo opore. Taka obutev niti za leto ni porabna, kaj šele za zimo. Uvedli so se zgornji čevlji iz gumija. Toda taka obutev je težka in istotako ne daje opore členkom. Angležinje so začele za slabo vreme nositi jezdne škornje. Ti so pa dragi. Navadni visoki čevlji popolnoma zadostujejo.

Nekateri opravičujejo sedanje modo s tem, češ, da se ženske utrjujejo. Toda pomisliti treba, da ni vsaka ženska dorasla takemu utrjevanju; takim mraz škoduje, kar se pozna na krvi in krvnih telescih. Sploh je nezmislno hoteti utrjevati na ta način ravno meča in noge, za katere velja starodavno pravilo, da morajo biti gorke.

Samomorska kuga na Madžarskem

Na Madžarskem se samomori množe kakor kaka kužna bolezen. Mesece marca je bilo samo v Budimpešti 183 samomorov, v aprilu bo to število še znatno višje. Notranje ministrstvo je sklicalo konferenco, da bi se našla odprava. Predlogov je bilo mnogo: ustanovi naj se dom za trdovratne samomornike; kdor komu samomor olajša ali omogoči, se strogo kaznuje; listi, ki objavi ime kakega samomornika in podrobnosti o samomoru, se istotako strogo kaznuje.

Nenavaden dež

V Galiciji so imeli dne 27. t. m. nenavaden dež. Kaplje so bile pomešane s temno-rjavim prahom, tako da so bili ljudje, hiše in drevesa kakor tudi tla naenkrat pokriti kakor z rjo. Ljudje so sodili ta dež kot znamenje bližajočega se potresa ter je bilo povsod vse prestrašeno. Končna preiskava je dognala, da je bilo v prahu železo, flovica, apno, magnezij in kalij ter rastlinske snovi. Popolnoma je pa manjkalo žveplo, tako da je bila domneva, da bi utegnil izvirati prah iz kakega ognjenika, takoj izpodbita. Dež je padal po vsej Galiciji, pa tudi v Besarabiji in Bukovini. V Jašu so se skušali dvigniti letalci, da bi preiskali ozračje, a je bilo radi gostega pepela nemogoče. Nekatere vesti trdijo, da se je v Ognivaru na besarabski meji odprl majhen ognjenik.

Ljudožrski plesi in pesmi

»Deutsche Zeitung für Paraguay« poroča, kako je nedavno braziljski raziskovalec

Bela Kun, predsednik bivše sovjetske vlade na Madžarskem, katerega so te dni aretirali na Dunaju.

Čsl. železničarji v Sloveniji

Za zastopstvom praškega občinskega sveta je obiskalo našo Slovenijo 92 zastopnikov češkoslovaških železničarjev, ki so na podlagi svoje srednješolske izobrazbe organizirani v posebni organizaciji, ki šteje skoraj 6000 članov. Kakor prejšnji, so tudi sedanji zastopniki češkoslovaškega naroda bili deležni v Sloveniji čim največjega prijateljstva in odkritosti. V Mariboru, kjer so gostje napravili prvo postojanko, so jih Slovenci navdušeno pozdravili. Govorili so odposlanec češkoslovaškega železniškega ministrstva g. ravnatelj Nedošinski, dr. Fatur in dr. Veble in mnogi zastopniki posameznih organizacij. Napram našemu uredniku so se gostje o mariborskem sprejemu več kot pohvalno izražali.

Istotako so bili prisrčno sprejeti na postaji v Celju, kjer so jih enako pozdravili zastopniki javnih in zasebnih korporacij. Povsod, koder je vozil posebni vlak, so bile postaje okrašene z zastavami in je občinstvo izročalo dragim gostom prisrčne pozdrave. To je trajalo od Maribora preko Celja in Zidanega mosta do Ljubljane, kjer so jih sprejeli g. ravnatelj ing. Knežević, zastopniki javnih uradov, zasebnih organizacij in dr. Resl za češkoslovaški konzulat v Ljubljani. Enako prisrčen je bil večerni banket, kjer so se izmenjali medsebojni pozdravi. Teritorialnega koridora sicer ni, imamo pa koridor jugoslovansko-češkoslovaških src, ki jamči za trajno medsebojnost obeh držav.

Slovenski železničarji so dobili od čeških gostov lep dar v obliki srebrnega venca, ki naj kaže ozke vezi, ki družijo jugoslovanske in češkoslovaške železničarje v službi obeh držav.

Včerajšnji izlet na Gorenjsko in na Bled bo ostal gostom brez dvoma v najlepšem spominu. Vsa vožnja je bila en sam izraz srčnega prijateljstva, ki je prišlo da dan na vseh postajah, okrašenih s cvetjem in zastavami. Odličan sprejem je bil zlasti na Jesenicah, kjer je pozdravila češkoslovaške goste godba Kat. delavskega prosvetnega društva, gospod župan in uradnik Uršič, in kjer se je sijajno prepletalo petje z dobrodošlico, godba z zdravico.

Pot skozi Vintgar je goste naravnost očarala. Bili smo priča njihovem čudenju, odkod se je vzela ta okolna raja. Gostje so vso pot govorili samo o čudoviti lepoti naše Slovenije, o vzajemnosti med Jugoslavijo in Češkoslovaško, o vabilih, naj pridejo Jugoslavnici čimprej zopet na obisk na sever.

Po vožnji po Blejskem jezeru, kjer so se gostje imenično zabavali, je slovensko društvo železničarjev priredilo v hotelu »Triglave« svečan banket, katerega je otvoril s pozdravnim nagovorom g. Černigoj. Slavil je Gorenjsko, spomnil se naših narodnih manjšin in se zahvalil za dar, ki so ga poklonili Čehoslovaki naši organizaciji. Pri tej priliki bi omenili značilen stavek: »Pozdravljam zastopnike tiska, zastopano je »Jutro« (navzoč pa je bil le urednik »Slovenca«!). Za pozdrave zastopnika blejske občine dr. Pintarja, okrajnega glavarja dr. Vavpotiča, g. Čermaka in g. Juvana so se zahvaljevali zastopniki posameznih oddelkov češkoslovaške strokovne organizacije kot g. Kuča za Slovansko, g. Najdeker in g. Jelinek za Moravo, g. Pašek za zapadno Češko in g. predsednik Novak. Vse zahvale so izzvenele v prisrčen: Gojimo vzajemnost, gojimo bratstvo, gojimo slovansko idejo; na Češkoslovaškem naj se agitira za jugoslovanske letovišča in naj se premožnejši državljani iz ogibljejo držav znanih slovanskih sovražnikov.

Po včerajšnji večerji in zabavi se odpeljejo gostje danes v Zagreb in od tam dalje na Sušak, v Dalmacijo, Bosno in v Beograd, polni najlepših spominov iz Slovenije.

Končno še eno besedo. Čudno je, da se mi Slovenci pri takih prilikah ne moremo pokazati kot celokupnost in da hočemo kolikor mogoče hitro pristaviti svoj strankarski lonček. Kakor nam poročajo iz Celja, naše organizacije niso bile povabljene k sprejemu, nasprotno pa. Slučaj z Bleda smo že omenili. Slučaj Tabora smo podčrtali že v soboto. Ali ne vidimo v vsem tem le sprječevalo, kako smo prav za prav majhni?! — Dragim gostom češkoslovaškim pa želimo, da bi ohranili najlepše vtise iz Slovenije.

Ali moremo človeško kri zunaj telesa izprati?

Giessenski raziskovalec dr. Haas je izvršil čisto neverjeten poizkus: Nekemu bolniku, ki je bil smrtno bolan na uremiji (zastirpljenje krvi po seči), je odvedel kri iz telesa, jo izpral in izčiščeno zopet dovedel v telo. Bolnik je imel kri prenasršeno s snovmi, ki bi morale preko ledvic odhajati v seč in s sečjo iz telesa. Za izločitev teh strupov iz krvi ni preostalo več drugega sredstva nego pot, ki jo je izbral dr. Haas. Odprl je bolniku žilo in odvedel kri v posebno sestavljene cevi iz opne, skozi katero morejo prodirati soli. Konec cevne sestava se je stekal v drugo veliko žilo. Cevi je oblivala topla solna raztopina enake koncentracije, kakor jo vsebuje človeška kri. Tuje snovi, ki so se nabajale v bolnikovi krvi, so se na svojem potu skozi cevi s pomočjo solne raztopine izlužile in tako očiščena kri se je potem stekala nazaj v bolnikovo telo. Izredni poizkus se je dr. Haasu, ki je bil že prej iznašel sredstvo, da se kri ne strdi, popolnoma posrečil. Bolniku se je naslednji dan po izčiščenju krvi vrnil tek, glavobol in bljuvanje je minilo in v kratkem je popolnoma ozdravel.

Pride do baltiškega sodržavja? Med temi tremi državami se vrše pogajanja, kako priti do enotnega vodstva teh držav. Vsaj zunanja politika naj bi se vodila skupno.

»Verjemite mi, dragi prijatelj, da je tako: Ženski ne smete ponuditi niti mezinca!«

»Kaj še! Vzeti ga ne smete. Sicer vam da takoj celo roko.«

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo.

Prostovoljna

UCENKA za čevljarstvo obet sprejem; blizu Ljubljane. — Naslov pove uprava lista pod št. 3809.

Klepar, in krovski vajenci

se sprejmejo. V pošte pridajo pošt. in pridni. T. Kora, Poljanska 8.

Stanovanja

Stanovanje dveh sob
s kuhinjo, priteklinami, soprobo kopalnice in pralnice in vrtom odda takoj ob Dunajski cesti na Brinju Pokojniški zavod v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

AVTO
izkušenega avtomobilista.
Zakaj?

Mizar, valenec

se sprejme pri Ant. Požnel, mizar Dol. Logatec.

Išče se korespondentinja

s perfektnim znanjem hrvaške in nemške korespondence. Samo prvo vrstne moči naj se javijo z označenjem dosedanjih službenih mest in vsajnih zahtevkov pod »Korespondentinja« št. 3821 na upravo »Slovenca«.

Inserati v »Slovencu«

imajo največji uspeh!

Študentsko

Boljša deklica
v 15. letu, z dobrimi prireditelji, želi iti v trgovino kot učenka. Naslov pod »Poštena in značajna« v upravi Slovenca št. 3671.

Sprejmeta se 2 gospoda

kot **SOSTANOVALCA**. Glince IX, cesta 20.

SOBA

lepe opremljena, zračna, z električno razsvetljavo, se odda s 15. majem. — Naslov pri upravnistvu »Slovenca« pod št. 3812.

Želim stanovanje

1-2 sob in kuhinje ali samo 1 prazne sobe od hišnega posostnika. Vse, litev takoj ali vsaj do avgusta 1928. — Ponudbe pod »Dogovor« upravi.

KUPITE SLOVENCU

IN ZAHTEVAJTE GA POVSOD

Minimalno izrabljenje!
Tehnična dovršenost!

Selive

v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom

Slovenia transport

Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 36.
Telefon št. 2718

STANOVANJE

2 sob s kuhinjo, elektr. razsvetljavo, v središčni mesta, se odda takoj boljši šivilji z lastno obrtjo, katera bi poleg svojih naročil delala tudi boljše delo damske konfekcije za trgovino. Pogoji: dosedanje večletno izvrševanje lastne obrti v mestu. Natančnejše se izve osebno pri F. in L. Goričar, Sv. Petra c. 29.

Enodružin. hiša

v zelo dobrem stanju s 1300 m² zasajenim sadnim in zelenjadnim vrtom, se proda po ugodni ceni. Pojasnila daje Bonča, Koseze 32 p. Ljubljani nasproti opekar. Tönnies.

Hiša v središčni malaga

mesta na Štajerskem, v dobrem stanju, za vsako obrt pripravna, posebno za krojaštvo z dvoriščem, gospodar. poslopjem in lepim vrtom, se takoj proda. — Naslov v upr. lista pod št. 3719.

Prostovoljna javna dražba

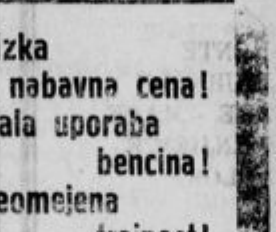
se vrši dne 5. maja ob 9 dopoldne. Sv. Petra cesta 3/III. Prodajala se bo sobna in kuhinjska oprava.

Dobrodošla trgovina

špecerije in galanterije, na najpomembnejši ulici na periferiji Maribora - se proti prevzemu zaloge in odkupu inventarja takoj proda. Zaradi prevzema drugega posla ponudbe samo do 15. maja pod: »Prevzem takoj št. 3618« upravi »Slov.«, Ljubljana.

Kdo kupi?

Nov pomladni PIAŠČ se proda. — Poizve se: Novak, Gradišče št. 4.

Nizka nabavna cena!
Mala uporaba bencina!
Neomejena trajnost!

Prostovoljna javna dražba

raznih hišnih predmetov se vrši dne 3. maja ob 9 dopoldne. Bleiweisova cesta št. 1 III.

»La Pavoin«

Stroj za kuhanje kave - ekspres

Popolnoma nov, zelo pripraven za kavarne, gostilne, okrepčevalnice na železniških postajah, delikatesne trgovine itd.

Poznamo cenil napredaj. — Povprašati v slaščičarni L. ERZEN - LJUBLJANA, Kongresni trg 19.

Več spalnic

elegantnih, iz trdega in vezanega lesa, ugod na prodaj. — Andlovic, Dobrombrska cesta 23.

Trgov. premog

drva. — Pogačnik, Bohoričeva ul. 5 - Ljubljana. Telefon 20-59

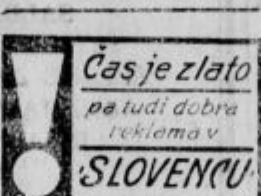
PROSTOVOLJNA JAVNA DRAŽBA

pohištva, obleke, odej, pernice in posteljinega perila, se vrši 2. maja 1928 na Aleksandrovi cesti 17 v pritličju.

Avtopodietviki v letoviščih itd., pozor!

Prodajam sedem event. osemsežni luksuzni avto (avtohus)

Isotta Fraschini z zaprto karoserijo, ki se lahko spremeni v odprto, z najboljšim motorjem, nova Boschova električna razsvetljava, usnjata tapetacija, po ugodni ceni. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »25.000« št. 3665.

Čas je zlato
pa tudi dobra reklama v **SLOVENCU**

Velika rezerva sile!
Idealne slabe ceste!
(„Schwingachse“)
Na okusnejša izvedba!
Zelo elegantna linija!
Ugodni plačilni pogoji!

Kdo prodaja

Cerkev sv. Miklavža v Litiji kupi L. del

Försterjeve Cecilije

2. izdaja.

Vsakovrstno

po najvišjih cenah. CERNE, luvellir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Lisice

žive, stare in mlade, kupi IVAN MEGUSAR, Vrhnika.

Ovčjo volno

kupim. — Ponudbe na Fr. Tomšič, upravi št. 3762.

Naša obrt

Na domačo hrano sprejem gospode in gospodične. — Naslov pove uprava lista pod št. 3789.

Budilke poceni!

L. Vilhar urar Ljubljana Sv. Petra c. 36

V MARIBORU

je najugodnejši nakup galanterije - drobnarije - parfumerije - papirja - pletenin - čevljarstvih potrebščin - motovoz - vrvarstvih in pletarskih izdelkov - na debelo in na drobno - pri DRAGO ROSINA Vetrinjska ulica št. 26.

GREŠITE MNOGO

ako ne čitate redno SLOVENCU

Nageljne

za okna in vrt razpošilja po 10 komad 20 Din - IVAN JEMEC vrtinarstvo v Mariboru.

Žima

najboljša in najcenejša pri

M. Masteri

tovarna žime Stražišče pri Kranju.

Gramofoni in najdorenejše električni

potom posnete plošče (najnovejši slagerji) nudi

Em. Fischer Zagreb

Jurišičeva ulica 6/10

Zahtevajte specijalno ponudbo in popis vseh plošč

Otomane

630 Din, povzete 40 več, v zelenem ali rdečem goblenju. Pri večjem odjemu za hotele in prenočišča se popusti. Solidno delo. — Rudolf Sever, tapetnatstvo, Marijin trg 2.

Generalno zastopstvo: FERRUM d. d.

Zagreb, Hatzova 14/g

Telefon 42-26.

Ljubljana: J. Kraker, Poljanska c. 3, Tel. 2942.

Maribor: R. Pelikan, Kralja Petra 5, Tel. 458.

Beograd, Ferum d. d., Kr. Milana 34, Tel. 3187.

Sprejemamo zastopnike. Obiščite za časa zagrebiškega veleposla našo obojne razstavo.

Marjetka Košir

Jvan Kržič

posesnik in gostinčar

poročena

30. aprila 1928

Borovnica Rakitna

Motvoz (špaga) najcenejše v tovarni. Mehanična vrvarna Sinkovec, Grosuplje. Komisijska zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7. Maribor, Koroska 8.

Najboljši koks

Čebin, Wolfova 1/2

Oves in koruzo

kupite najcenejše pri vrtniki A. VOLK, LJUBLJANA (Česljova cesta 3) Veletrgovina z žitom

Vrtnjem

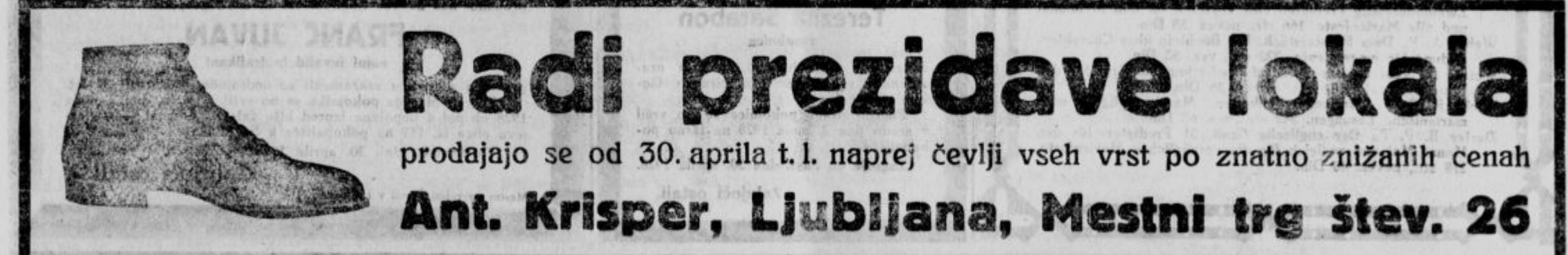
Takoj se odda v najem trgovina

z meš. blagom. Na prometnem kraju. Naslov v upravi lista pod št. 3804.

Leseni paviljon

kot prodajalna, ob Dunajski cesti, se da takoj v najem ali proda. Naslov v upr. lista pod št. 3781.

OGLAŠUJTE V SLOVENCU

Radi prezidave lokala
prodajajo se od 30. aprila t. l. naprej čevlji vseh vrst po znatno znižanih cenah
Ant. Krisper, Ljubljana, Mestni trg šte. 26

Grazia Deledda:

Skušnjave

Novela. — Poslovenil dr. Joža Lovrenčič.

Elija ga je pustil govoriti in nedoločeno, žalosten nasmeh se mu je vzel na še sveže, a blede ustne. Naslonil se je s komolci na zgolodan napušči pri oknu, ob katerem je videl ono davno noč jokati ubogega Konstantina, in gledal je proti reki, kakor zamaknjen, kakor se zrcali v svetli gladini bisernosivo nebo. Na kaj je mislil? Kake slike so se vrstile pred njegovimi jasnimi očmi, ki se niso nikdar solzile, kake misli so se porajale za njegovim vedrim čelom, ki se ni nikdar stemnilo v senči žalosti?

Stric Pera je stmel vanj s kovinastim sojem svojega očesa in je skušal še govoriti, a ni dobil nikakega odgovora. Moral je oditi; upognil je vrat in zmajal z glavo. In je mislil:

»Mutast je kakor polž. Slabo znamenje. Reko gleda mladenič, končal se bo. Da bi mi Bog tako gotovo vrnil drugo oko!«

Stric Pera je bil grozen prerok. Res je mislil Elija na smrt in nekega večera je šel proti reki.

Stric Feliks ga je iz koč ugledal in mrazčavica ga je stresla. V štirih dneh, kar je Elija prišel, ga še ni videl, pač pa je slišal, da je doma, in štiri dni ni bil ne jedel ne govoril ne spal. Čez dan je tesnobno čakal trenutka, kdaj se prikaže Elija, in se ni upal oddaljiti od staje, ponoči pa je hodil prav do vedno bolj razpadajoče ograje okoli sadovnjaka in kolovratil okrog hiše kakor sestradan neres. Nekaj groznega — da je zli duh, je mislil — ga je gonilo in zasledovalo. Če bi ne bilo v hiši strica Pera, bi bil gotovo udril tudi vanjo, da bi izvršil zločin.

Vse peklenske muke so ga napadle, dasi je v dnu duše želel, da bi premagal svojo strast in ne bi ubijal in se ne pogubil. Vendar peklenske sile, ki ga je obvladovala, ni mogel premagati. Čutil je, da je nastopil usodni trenutek, ko bo Elijo zaklal kakor

jagnje. Ko je videl, da prihaja čez tanko, se je pognal iz koč. Po prvem razburjenju ga je prevzel čuden mir in taka hladnokrvnost, ki je bila hujši od vsake jeze.

Mislil je:

Proti reki gre, gre, da bi se kopal. Se bi se rad šalil, bednež! Ti pokažeš jaz šalo! Počakam te, da se slečeš, da boš nag kakor oni dan, ko si se rodil. Med rebra ti zasadiš nož in te vržem v reko!«

Previdno je stopal sledeče mu v primerni oddaljenosti, in je z roko otipaval v žepu nož, ki je imel že tako dolgo nabrušenega. Duševnega boja ni čutil več, tudi ni čutil, kako mu bije srce, in ne šopa svetlini, ki so mu udarjale ob prsi; prav tako tudi ni mislil, da je preživel petdeset let v molitvi, da bi si rešil dušo. Sam vrag ga je podil.

Elija je šel naravnost k reki, ne da bi se ustavil, da bi se kaj ozrl. Voda, ki se je med cvetočimi oleandri svetlikala kakor ogromen niz briljantov, kakor veliko biserno oko, polno usodnega čara, ga je klicala. Tam spodaj v onem belem blesku, v miru skalnatih in marmornatih bregov, obraslih z meto, med oleandri, ki so se pognali v čisto ozračje in nudijo vedrim višinam neba svoje šopke bridkih rož, tam je bil mir, pozaba, dolgo zaželen sen. Povodne ptice, skrite v mokrem grmičju, so odpevale šumenju vode in šelestu ločja, zibajočega se v vetru. Vse je bilo ko biserni glas sirene, ki je klicala, mamila in vzbujala sleherni bridkost, sleherni spomin, sleherni občutek vesti v sen, globok in svetel, kakor vode v reki.

Elija je došel do oleandrov, a mesto da bi se sčel, je videl stric Feliks, da se je samo za trenutek ustavil, potem se pa obrnil in hodil ob obrežju.

»Kaj se ne bo kopal?« je mislil zasledovalec. »V kratkem se voda shladi.«

Solnce je zašlo; podgorelo nebo je odsevalo na zapadnem bregu reke. Elija se je prikazal med oleandri in spet izginit; tam, kjer je bila voda najbolj globoka, se je ustavil. Stric Feliks se je skril za

bezgov grm in meto, le nekaj korakov oddaljen; skozi očali, ki so rdeče odsevali večerno zarjo, je videl sloko postavio Elijevo, vzravnano na belem bregu, kjer ni bilo prav nikakega zelenja, in je čakal, da bi videl, kdaj zgame roke ter sname klobuk ter se potem sezuje in sleče.

Elija se je res odkril in vrgel klobuk na tla. Tedaj je začelo stricu Feliksu srce neenakomerno, skoraj krčevito utripati. V enem samem trenutku je pomislil na tisoče reči in preživel dve dolgi leti sovrastva in tesnobe. Sam vase je zakričal:

»Ali ga moram zaklati? Ali bo nož dobro zadel? Sveti Elija, pomagaj mi!«

Ob tej prošnji ga je prevzela groza, a še preden je splahnila, je prešel v neznanško začudenje in doživel silen občutek zlobnega veselja.

Elija se je nagnil in se zagnal oblečen v vodo. Svetel vrtnec se je odprl nad njim, potem se pa zgrnil in se spremenil v kolobar in v neskončno valovanje krogov, ki so se širili naprej in naprej na vzburkani gladini vode.

»Gospod me je maščeval!« je rekel sam pri sebi stric Feliks, še ves prevzet, a nenadoma, kakor bi mu ime Gospodovo vzbudilo tisoč pridržanih odmevov v dnu duše, je začutil, kako se zlobno veselje spreminja v občutek, začudenje v sočutje. Vse misli so se mu zmedle, vsak predmet se mu je zdel še bolj nejasen in rjav, kakor ga je videl navadno skozi svoje črne očali. In ob tej nenadni zmedli misli in predmetov je ugledal jasne, modre oči nedolžnega Minnaja. Ali jih je resnično videl ali je bil le privid, kdo ve. Vendar komaj jih je videl, ni jasno čutil, da raste v njem oni tajni občutek in sočutje, marveč se je še močno zbal, da se predelgo ni zganil. Hitro je snel očali, se sezul, odložil plašč in se sčel in s samim šopom svetlini, ki se mu visele na gole prsi, se je spustil preko gladkih tal na bregu in se prav tam, kjer je izginit njegov sovražnik, vrgel v vodo, trepetajoč od strahu, da ga ne bi pravočasno rešil.

(Konec.)

Inserati v »Slovenca« imajo vedno uspeh!

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

Z veliko zakasnitvijo se sedaj objavljajo podatki o našem izvozu v mesecu marcu letos ter o uvozu januarja letos. Ta zakasnitev vzbuja upravičeno kritiko, ki pa nič ne zaleže, nasprotno menda celo slabša statistično službo. Lani so bili podatki o uvozu v januarju objavljeni že začetkom aprila, letos pa šele koncem tega meseca. Ne spuščamo se v debato o verodostojnosti teh števil, kar smo že ponovno obravnavali, moramo ugotoviti, da imajo podatki tem večji pomen, čimprej so objavljeni.

Podatki o uvozu in izvozu dajo sledečo sliko:

	Uvoz		Izvoz	
	tis. ton	milj. Din	tis. ton	milj. Din
povpr. 1927.	111	607.2	354	533.4
jan. 1928.	82	591.9	312	430.4
febr. 1928.	—	—	295	439.0
marec 1928.	—	—	364	503.2

Ti podatki kažejo, da se je naš izvoz od januarja do marca dvignil od 430 na 503 milijone, kar pa je vsako leto sezonsko se ponavljajoč pojav. Na drugi strani pa je treba ugotoviti, da naš uvoz v januarju letos prekaša naš uvoz v januarju lani po količini za 12.2%, po vrednosti pa za 8.3%. Istočasno pa je letošnji izvoz v marcu manjši napram marcu lani za 14.6% po količini, za 17.3% pa po vrednosti, to pa zaradi prenehanja izvoza koruze. Nazadovanje znaša 62.000 ton za 105 milj. Din. Če pa upoštevamo, da je v tem razdobju padel samo izvoz koruze za 64.000 ton v vrednosti 107 milj. Din, slika ne more biti tako pesimistična. Kaže pa na veliki vpliv izpada žetve na našo trgovinsko in s tem plačilno bilanco.

Skupno je v prvih treh mesecih tega leta znašal izvoz 970.000 ton za 1.372.5 milijonov Din napram 1.062.000 ton za 1.547.6 milj. Din v prvih treh mesecih lani. Zmanjšal se je torej iz navedenih razlogov po količini za 8.7%, po vrednosti pa za 11.3%.

Glavni predmeti, ki smo jih uvažali v januarju letos, so bili (v milijonih Din): v oklepajih podatki za december 1927: bombažne tkanine 61.2 (62.4), bombažno predivo 43.9 (54.2), travnice in železniški material za mostove itd. 40.7 (28), stroji in aparati 30.4 (32.4), volnene tkanine 27.4 (17.8), razni jekleni predmeti 22.6 (28.6), kože 21.4 (11.1), kava 18.9 (20.5), bombaž 15.5 (10.2), prevozna sredstva 14 (7.6), elektrotehnični predmeti 13.7 (15.3), riž 10.7 (10.1) jeklo 9.8 (9.7), premog 8.7 (15.7) itd.

Največ pa smo izvažali v marcu naslednjih predmetov (v milj. Din): v oklepajih podatki za februar: stavbni les 110.5 (69.2), jarka 71.7 (46.4), prašiči 34 (35.9), baker 28.8 (25.4), goveda 27.6 (25.9), konji 13.2 (10.2), sveže meso 10.7 (14.1), kalcijev cianamid 10.4 (14.3), hrastovi železniški pragovi 9.3 (8.9), cement 7.1 (8.2), drva 7.1 (7.1), tižol 6.6 (4.7) itd.

Kaj prinaša tujski promet

V »Reichspost« čitamo zanimive statistike o tujskem prometu in v zvezi s tem s plačilno bilanco po podatkih dr. Ericha Geberta, tajnika solnograške trgovske zbornice.

Pasivnost avstrijske trgovinske bilance je zelo visoka in znaša letno eno milijardo šilingov

(8 milijard dinarjev). To pasivnost naj zmanjša tujski promet. Kako velike dohodke prinaša tujski promet nekaterim državam, je razvidno iz tehle podatkov: V Švici je letno 1.800.000 tujcev in znaša aktivni saldo tujkega prometa 190—200 milj. frankov, torej dnevno izda vsak tujec približno 20 frankov. V Franciji cenijo dohodek od tujkega prometa na 8—10 milijonov frankov, tu sem prihajajo zlasti Amerikanci in Angleži (225 tisoč, oz. 880 tisoč). Francija ima dve sezoni: poleti Pariz in morska kopališča, pozimi pa Rivijera. Italijanski dohodek od tujkega prometa cenijo na 1.800 milj. lir t. j. 28% pasivnosti zunanje trgovinske bilance. V Avstriji je letno 1½ milijona tujcev, ki pustijo letno 83.5 milj. zlatih kron v deželi, brošura dr. Gerberta pa cenijo to na 140 milijonov šilingov (1.120 milj. Din).

II. poročilo Hmeljskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, 28. aprila 1928. Pri najpristnejšem aprilskem vremenu napredujejo kulturna dela pri hmeljskih nasadih le pomaloma — posebno pa postavljanje drogov, gnojenje, zatiranje plevela in rahlanje zemlje. Minulega leta so se koncem meseca aprila in začetkom maja že po 1 meter dolge trte privezovali drogom, oziroma napeljavale k žicam — letos so pa trte komaj prihitele na dan. Slana dne 20. t. m. jim ni prijala. Stanovitno lepega in toplega vremena si želijo vsi hmeljarji in sploh kmetovalci. Hmeljska trgovina kaže nekaj zanimanja za predkupovanje in ne brezuspešno. Zaloga vsega hmelja v Sloveniji znaša približno 3000 starih stotov, od tega nekaj stotov goldinga najfinejše kakovosti. — Društveno vodstvo.

Rekorden izvoz lesa. V mesecu marcu letos je znašal izvoz stavbnega lesa 146.000 ton, kar dosedaj še ni registrirala naša statistika; niti v letu 1925 nismo prišli čez 110.000 ton. Vrednost izvoženega lesa je znašala 110.5 milj. Din, povprečno torej za 1 kg stavbnega lesa 0.76 Din napram 0.77 Din za celo lausko leto in 1.50 Din v letu 1924, ko so bile najvišje cene za les. Ta rekordni izvoz kaže na dobro poslovanje naše lesne industrije in trgovine, na drugi strani pa, da cene še niso zadovoljive.

Plemenski sejmi za biko v radovljiškem okraju. Ob priliki letošnjih licencovanj v radovljiškem okraju se priredijo istočasno in na istih mestih (sejmišča) tudi plemenski sejmi za biko. Licencovanja bikov se vršijo: Dne 4. maja na Jesenicah, 5. maja v Kranjski Gori, 15. maja v Lescab in 16. maja v Bohinjski Bistrici. Na Jesenicah in v Kranjski Gori je istočasno tudi razstava krav in telic s premovanjem. Interesente za gorenjsko pingavsko govedo, ki je splošno znana po svoji odpornosti, zmernosti in visoki mlečnosti, se opozarja zlasti na plemenski sejem v Lescab 15. maja, kamor bodo prignani biki iz 15 občin ter bo tu marsikateri lep plemenjak na prodaj za zmerno ceno.

Uradni Zbornice za TOI v Celju. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interesente, da se vrši prihodnji zbornični uradni dan za celjsko okrožje v torek dopoldan dne 1. maja 1928 v ravnateljski pisarni Javnega skladišča v Celju.

Zahteve vojvodinskih hmeljarjev. Dne 19. t. m. se je vršilo zborovanje vojvodinskih hmeljarjev v Novem Sadu. Na zborovanju je kmetijski minister Stanković izjavil, da bo glede oznamovanja hmelja sklical še eno anketo, da se doseže sporazum.

Borza

30. aprila 1928.

DENAR.

V deviznem prometu so danes tečaji ostali večinoma neizpremenjeni, le Amsterdam in Praga sta se uvrstila. Kakor običajno je bilo privatno blago v devizah Trst in Newyork, pa tudi v devizi Budimpešta, ostalo je dala Narodna banka. Promet je bil znaten.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

30. aprila 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 7. IV
Amsterdam	2288.—	2294.—	2291.—	2290.50
Berlin	1357.75	1360.75	1359.25	—
Budimpešta	991.—	994.—	992.50	—
Curib	1093.50	1096.50	1095.—	1095.—
Dunaj	797.95	800.95	799.45	799.15
London	276.97	277.77	277.37	—
Newyork	56.72	56.92	56.82	56.52
Pariz	—	223.67	—	—
Praga	168.04	168.84	168.44	168.36
Trst	298.25	300.25	299.25	299.25

Zagreb. Berlin 1357.75—1360.75, Curib 1093.50—1096.50, Dunaj 797.95—800.95, London 276.97—277.77, Newyork 56.704—56.904, Pariz 222.67—224.67, Praga 168.04—168.84, Trst 298.43—300.43.

Belgrad. Berlin 1357.75—1360.75, Budimpešta 991—994, Curib 1093.50—1096.50, Dunaj 797.95—800.95, London 276.97—277.77, Newyork 56.71—56.91, Pariz 222.67—224.67, Praga 168.04—168.84, Trst 298.59—300.59.

Curib. Belgrad 9.13125, Berlin 124.08, Budimpešta 90.60, Bukarešt 3.25, Dunaj 73.02, London 25.32375, Newyork 518.92, Pariz 20.42, Praga 15.375, Trst 27.35, Sofija 3.75, Varšava 58.10, Madrid 88.25.

Trst. Belgrad 33.41—33.43, Curib 364.50—366.50, Dunaj 264.70—267.70, London 92.57—92.60, Newyork 18.95—18.96, Pariz 74.50—74.60.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.50625, Kodanj 190.55, London 34.0825, Milan 37.4625, Newyork 710.60, Pariz 27.96, Varšava 79.66 — Valute: dolarji 700, francoski frank 27.93, lira 37.885, dinar 12.44, českoslov. krona 21.045.

Praga. Devize: Lira 177.25, Belgrad 59.40, Pariz 132.75, London 164.75, Newyork 39.75.

Dinar: Newyork 176, Berlin 7.36, London 277.30.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Tendence za 7% invest. posojilo in agrare je čvrsta. Blaga v 7% invest. posojilu v Zagrebu danes ni bilo izpod 92, agrari so bili zaključeni po 59. Vojna škoda je tendirala danes zopet slabše. Med bančnimi papirji se je uvrstila Prastediona. V industrijskih papirjih je omeniti slabša tendence Verč. V Belgradu pa je šlo 7% inv. pos. celo na 92—92.50, vojna škoda je bila nižja kakor v Zagrebu.

Ljubljana. 7% invest. posojilo 90.50 den., agrari 58 den., Celjska 158 den., Ljublj. kreditna

126 den., Prastediona 807.50 den., Kred. zavod 157—175, Vevče 185 den., Kranj. ind. 305 den., Ruše 265—280, Stavbna 56 den., Sešir 110 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 91.50—92, agrari 59, vojna odškodnina 434—435.50, maj 437—438, dec. 400—465, Hipo 58.50, Jugobanka 88, Prastediona 807.50—810, Ljublj. kreditna 129 den., Sečerana 520—525, Drava 370—375, Slavonija 11—12.50, Trbovlje 520—530, Vevče 137—138.

Belgrad. Narodna banka 6700, vojna odškodnina 433.50, 433.25 (2000), ult. maj 438.50, ufl. junij 442.50, Izvozna banka 1140, Brod. društvo 520, Belgr. zadruge 6000, 7% invest. posoj. 92—92.50.

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 81.98, Jugo 10.60, Alpine 41.50, Leykam 9.50, Trbovlje 65.50, Kranjska industr. 38.10, Gutmann 26, Mundus 184, Slavonija 1.50.

BLAGO.

Čvrsta tendence na žitnih tržiščih traja dalje. Tudi danes beležimo ponovne dvige cen pšenice in koruze v zvezi z višjimi chlebskimi notacijami. Hausso v pšenici na svetovnih tržiščih razlagajo z znatnimi poljskimi nakupi pšenice. Tudi moka se je danes podražila.

Ljubljana. Les: trami merkantilni monte fko vag. po 215; zaklj. 5 vag. Tendence čvrsta.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe: slov. post. plač. 30 dni, dob. prompt): Pšenica 78—79 kg 2% baška 410—412.50, slav. 397.50—400, koruza baška času prim. suha 340—342.50, maj 345—347.50, činkvanti zdrav, času prim. suh 345—347.50, oves baški zdrav rešetan 305—310, ajda dom. zdrava, rešetana 295, moka 0 g vag. bl. plač. po prejemu fko Ljubljana 555—595; zaklj. —. Tendence čvrsta.

Novi Sad. Pšenica: bč. 362.50—365, potiska 365—367.50, ban. 357.50; ječmen: bč. srem. 297.50—302.50; oves: bč. 260—265, mac. 225—230; koruza: bč. 230—300, maj 300—305, junij 305—310, bela 297.50—302.50, ban. 292.50—295, srem. 295—300, maj 300—305; moka 0 g in gg 487.50—497.50, št. 2 467.50—477.50, št. 3 447.50—457.50, št. 6 420—430, št. 7 350—390, št. 8 240—245; otrobi 237.50—242.50; fižol 420—430. — Promet: 15 vag. pšenice, 42 vag. koruze, 40 vag. moke.

Budimpešta (terminalska borza). Pšenica: maj 34.24, 34.10, zaklj. 34.08—34.10, okt. 32.31, 30, zaklj. 31.88—31.90; rž: maj 32.84, 32.80, zaklj. 32.78—32.80, okt. 28, 27.88, zaklj. 27.88—27.90; koruza: maj 27.60, 27.92, zaklj. 27.90—27.94, julij 28.66, 28.82, zaklj. 28.80—28.84.

Din 329'.

Vrsta 9637—40795
rujave ali češnjevo rdeče barve
s kombinacijo Dullboksa

Din 299'.

rujavil polčevlji
z gumijevimi podplati

Din 269'.

rujavil polčevlji z elastič.
podplati, za katere nudimo
6 mesečno jamstvo

Naš uspeh

Zbrali smo vse sile, da Vam preskrbimo novo, popolno in najmodernejšo izbiro polčevljev za gospode. Dovršeni so do najmanjše podrobnosti.

V teh čevljih ne občutite neugodnosti novih čevljev. Vaše noge se v njih odpočijejo. Vaša hoja, Vaša postava bo samozavestna in moška. Uživate vso udobnost in zadovoljstvo. Splošno dobro počutje ugodno vpliva na Vas.

Ta čevlji izdelujemo v različnih širinah za močne in ožje noge.

Prvič nudimo polčevlje za gospode v modnih barvah. Dobite jih lahko v vseh niansah od rujave do češnjevordeče kakor tudi v najrazličnejših barvenih kombinacijah.

S temi polčevlji smo dosegli vrhunec uspeha našega dela v letošnji seziji. Naša želja je, da pripomoremo do uspeha tudi Vam.

Din 269'.

Vrsta 9937—60991
črni ploski čevlji

Din 269'.

Vrsta 9937—40391
žolti ploski čevlji

Din 299'.

Vrsta 9837—60791
la lakasti polčevlji